İŞ BANKASI 60 YAŞINDA

Kumbara

Türkiye İş Bankası'nın Çocuklarımıza Armağanıdır.

AĞUSTOS 1984
SAYI: 70

NASREDDİN HOCA BİRGÜN...

Kumbara

Ayda bir yayınlanır
Ağustos 1984
Sayı: 70

Türkiye İş Bankası A.Ş. Halkla İlişkiler Müdürlüğü adına Sahibi:
Halim ÖZEKMEKÇİ

Sorumlu Yazı İşleri Yönetmeni:
Ertuğrul TİMUR

ONK Ajans Ltd. Şti. tarafından hazırlanan bu dergi BEYHAN AJANS tarafından dizilmiş HÜRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ tesislerinde basılmıştır.
(1 Ağustos 1984)

Adres:
KUMBARA Dergisi
T.İş Bankası A.Ş.
Halkla İlişkiler Müdürlüğü
Atatürk Bulvarı, 191
Kavaklıdere
ANKARA

Kapak Resmi:
"Deniz Keyfi"
İSMAİL GÜLGEÇ

İÇİNDEKİLER

Robotlar 4-5
30 Ağustos 5
İş Bankası 6-7
Yaşanmış Öyküler 8-11
Yetenek Testi 12
Ünlü Kişiler
Walt Disney 13
Mini Ansiklopedi . . 14
Deney Köşesi 14
Denektaşı 15
Ülkemizi Tanıyalım
Siirt 16
Ülkeleri Tanıyalım
Zambiya 17
Genel Kültür . . . 18-19
Buluşların Öyküleri
Çiçek Aşısı . . . 20-23
El Becerileri 24
Pul 25
Garip Ama Gerçek . 25
Bulmaca 26-27
Sizin Sayfanız . . 28-29
Yanıtlar 29
Spor 30
Zehra Ablam 31
Elif 32

SİZE BİR MEKTUP VAR

Tatilin Keyfini Çıkaralım...

Sevgili Çocuklar,

Kuşkusuz tatilden gerektiği gibi yararlanıyorsunuz. Eğleniyorsunuz, oynuyorsunuz, denize giriyorsunuz. Yıl boyunca çalıştığınız için, dilediğiniz gibi zamanınızı kullanmak sizin en doğal hakkınız. Ne var ki, tatil boyu günler o kadar çabuk geçiyor ki, sizin hesabınıza doğrusu üzülüyoruz, çünkü bu eğlence dolu günlerin akıp gittiğini biz de görüyoruz. Yine de şimdiden "tatil bitiyor" diyerek karamsar olmayalım, geri kalan günlerin tadını gerektiği gibi çıkaralım. Bu sıcak yaz günleri sizin için durmadan çalışıyoruz, çünkü KUMBARA'nın sizin tatil sevincinize katkısı olmasını istiyoruz.

Sevgi ve esenlik dileklerimizle, sağlıcakla kalınız.

KUMBARA

İsteklerim: 1) Kumbara Dergisi'nin 4. ve 5. sayfalarında her ay değişik konulara yer veriyorsunuz. Benim isteğim, bunları bir sayfaya indirmeniz ve yerine 'Anadolu Söylenceleri" ya da "Görmediğimiz Hayvanlar" bölümlerini koymanızdır. 2) Ülkemizdeki demiryolları ile bunların uzunlukları, yılda ortalama kaç kilometre demiryolu yapıldığı, hangi illerimizde elektrikli tren işlediği vb. bilgiler vermenizi de istiyorum. 3) 67 ilimiz bitene kadar "Ülkemizi Tanıyalım" bölümünü kaldırmayınız.

EKREM ŞİMŞEK/
Mannheim-Batı Almanya

Sevgili YAŞAR KELEK (Hendek-Sakarya): Lütfen resimlerini tükenmez kalemle değil de boyalı kalem ya da suluboya gibi resim gereçleriyle yap. Olur mu? Gene de Karagöz sahnesi çok hoşuma gitti. Kutlarım seni.

Saygıdeğer Nevzat Ağabey: Bizler için hazırlamış olduğunuz Kumbara Dergisi'ni ben de çok beğeniyorum. Her türlü konular var. Yalnız İngilizce dersini de dergide yayınlarsanız çok memnun olurum. Bu ilgimi kanıtlamak için de size bir fıkramı gönderiyorum.

HARİKA NUR BİNZAT/
Yenibosna-İstanbul

Sevgili HARİKA NUR: Sözlerine teşekkür ederiz. Fıkranın yayımlanacağını sanıyorum.

Saygıdeğer Bay Nevzat Abi: Kumbara Derginizi her ay okurum. Çok mutluyum. Ancak derginizin bir bölümünde dini konulara da yer verirseniz daha da mutlu olacağım...

MURAT AYHAN/
İserlohn-Batı Almanya

Sayın Nevzat Ağabeyciğim: Bildiğim kadarıyla siz bizlerin sorularını ve sorunlarını paylaşıyor ve yanıtlıyorsunuz. Ben de size bir şey sormak istiyorum. Ben gazetelerden, takvimlerden önemli yazıları biriktirdim. Bunları bir araya getirerek bir deftere yazmak ve bir matbaada bastırarak bir ansiklopedi yapmayı düşünüyorum. Fakat nasıl başlayacağımı bilmiyorum. Sizce ne yapmalıyım?

GÜLTEKİN ERDAL/
Taşova-Amasya

Sevgili GÜLTEKİN ERDAL: Ben senin yerinde olsaydım şöyle yapardım: Önce, gene öyle ilgimi çeken yazıları toplar ve onları konularına göre sınıflandırarak düzgün bir şekilde saklardım. Sonra iyi ansiklopedi örneklerini okur ve incelerdim. Böylece ansiklopedilerin nasıl hazırlandığını öğrenirdim. Bu arada iyi bir öğrenci olur, ileride yapmak istediğim işlerle ilgili olan derslerimi çok iyi öğrenmeye çalışırdım. Bu birikimlerim bana belli bir çağa ulaşınca nasıl hareket etmem konusunda daha kesin ipuçları verirdi. İstersen, Taşova'da saydığın, inandığın kişilerle de görüş - babanla, okulunun müdürüyle vb. Bakalım onlar ne diyecekler. Akıl akıldan üstündür.

Şimdilik bir şiir ve iki bilmece, bir de fıkra yazıp gönderiyorum. Beğenirseniz çok sevinirim. İllâki benimkileri yayınlayınız diyemem, çünkü bütün vatandaşlarımın da önerilerinin yayınlanmasını isterim.

BEDİA KOCABEY/
Hattingen-Batı Almanya

Sevgili BEDİA KOCABEY: Gönderdiğin yazıları çok beğendim, ama yer kalmadığından koyamadık. Ne var ki senin tatlı ve anlayışlı sözlerine dayanamadım. Hiç olmazsa bir bilmeceni burada Kumbara okurlarına sunayım, dedim: "Alttaki der bıktım - Üstteki der yandım - İçindeki der ezildim." Yanıt: (OCAK, TENCERE ve YEMEK).

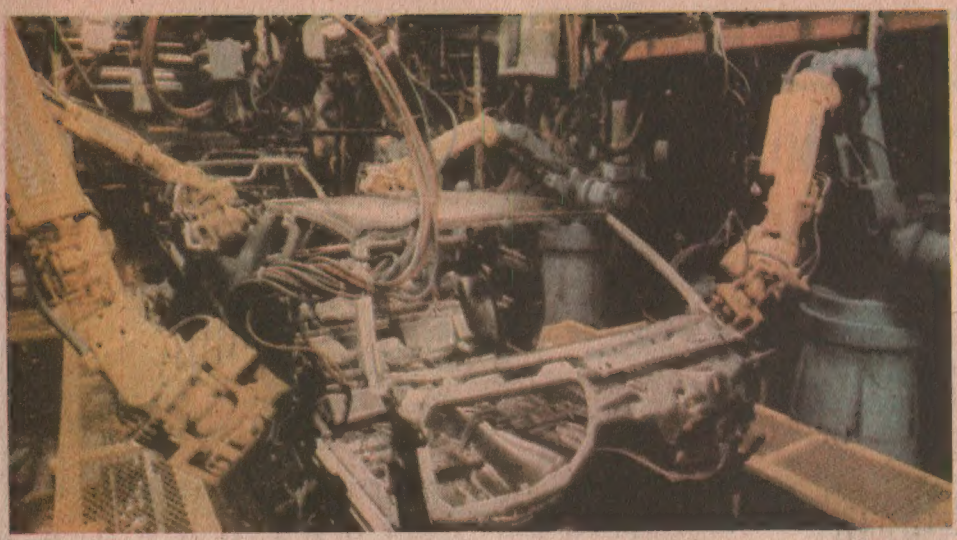

GERÇEK YAŞAMDAKİ ROBOTLAR

"Star Wars - Yıldız Savaşları" filminde rol alan Artoo-Detoo ve See-Threepio adlı robotlar büyük bir üne kavuşmuşlardı. Ama, robotların artık sadece bilimkurgu filmlerinde değil de, gerçek yaşamda da önemli roller oynadıklarını biliyor muydunuz? Günümüzde, Amerika Birleşik Devletleri'nde çalışan yüze yakın robot bulunuyor. Bunlardan bazıları bürolarda, bazıları da her gün bindiğimiz arabaların yapıldığı fabrikalarda çalışmaktadırlar.

Nasıl bir şeydir robot? Önce, bir robotun bir makineden öte bir şey olduğunu söylemeliyiz. Makineler, genellikle, bir insan tarafından çalıştırılırlar. Oysa, robotlar, insan olmadığı zamanlar da çalışırlar. Hatta kendi kendilerine bile karar verebilirler. Tıpkı bilimkurgu film ya da romanlarında olduğu gibi, değil mi? Şimdi okuyun da kendiniz karar verin.

İşte size gerçek yaşamdan üç robotun öyküsü:

ŞANSİ MEKTUPLARI TOPLUYOR

New York City'deki bir büroda Şansi adlı bir robot her gün mektupları toplar durur. Gerçi orada bulunan memurlar artık ona alışmışlardır.

Şansi, çok geniş olan büronun içinde kendi kendine dolaşır. Gövdesinin alt tarafında özel elektronik gözleri bulunduğundan, hiç kaybolduğu olmamıştır. Şansi bu gözlerini kullanarak yere püskürtülmüş olan görünmez izler boyunca ilerler.

Şansi, üstelik, çok terbiyeli ve dikkatli bir robottur. Büronun içinde dolaşırken, insanlara geldiğini haber vermek için, üzerindeki mavi ışığı yakıp söndürür ve "biip biip" diye tatlı uyarı sesleri çıkarır. Eğer karşısına biraz sakarca bir kimse çıkarsa, Şansi hemen durur ve o kimse uzaklaşana dek orada bekler.

Çalışma gününün sonunda Şansi, kendiliğinden, bir köşedeki elektrik prizine doğru gider. Orada birisi Şansi'ye fişi takar; böylece pilleri tazelenip tekrar enerjiyle dolmuş olur. Ertesi gün Şansi gene turlarına çıkmaya hazır durumdadır.

TEK KOLLU İŞÇİLER

Bilin bakalım: Tek kolu olan, yüzlerce kiloluk ağırlıkları yorulmadan kaldırabilen ve hiç hastalanmaksızın devamlı çalışabilen şey nedir?

Yanıt: "Bir fabrika robotu"dur. Kimi Amerikan otomobil fabrikalarında, şu anda 100'e yakın robot iş görmektedir. Bu robotlar insanlara çok sıkıcı gelen ya da onlar için tehlikeli olan işlerde çalıştırılırlar.

Örneğin, bir montaj hattında birlikte çalışan işçilerden söz edildiğini işitmişsinizdir. Bu işçi grupları bir arabayı imal ederlerken her bir işçi ayrı küçük bir iş yapar. Şimdi ise, sırf robotlardan oluşan montaj hatları kurulmuştur.

Montaj hattı robotları da birbirlerine yardım edebilirler. Biri, arabanın bir parçasını tutarken, bir başkası ona bir parçayı takar. Hattın sonunda da bir başka robot arabanın kalite kontrolünü yapar.

LEAKİM SINIFTA DERS VERİYOR

Bir de eğitim görmüş robotlar vardır. Robot uzmanı Michael Freeman'ın karısı bir okulda öğretmenlik yapmaktadır. İlkokul dördüncü sınıf öğretmeni olan Bayan Freeman, kocasından yardım iste-

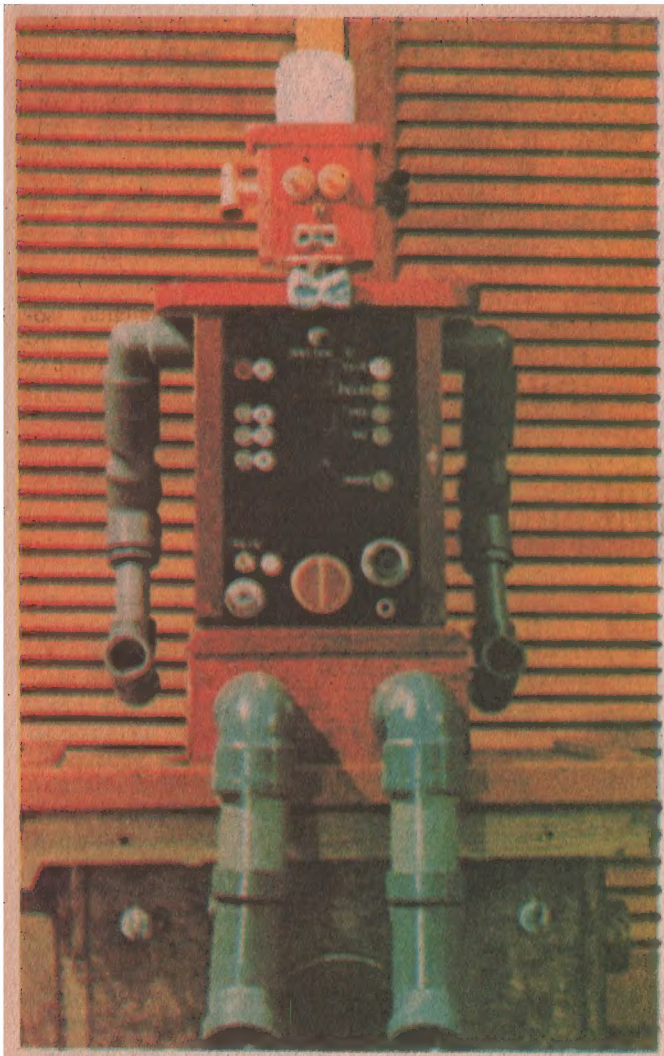

Fotoğraflar:
Karşı sayfada: Montaj hattında çalışan robotlar (üstte). Şansi (altta).
Bu sayfada: Leakim (üstte).

miş. Dr. Freeman da basit bir robot yapmış - işte bu robot Bayan Freeman'a, sınıfta ders verirken, yardım etmeye başlamış.

Önceleri Leakim, tahtadan yapılma, ışık saçan ampullerden gözleri olan ve şaşırtıcı bir belleğe sahip bir robotmuş. Bütün öğrencilerin adlarını, en başarılı oldukları ya da pek anlayamadıkları derslerin hangileri olduklarını bilirmiş. Çocuklarla, kulakhklar aracılığıyla, onlara kendi adlarıyla seslenerek konuşurmuş.

Leakim'in elektronik beynine, bir sözlükteki bütün sözcükler, bir ansiklopedideki bilgilerin hepsi, hatta "Guiness'in Dünya Rekorları Kitabı" bile ezberletilmiş. Leakim bir kaç şarkıyı söyleyebiliyor, kimi satranç problemlerini çözebiliyor, hatta bir iki fıkra bile anlatabiliyormuş.

Daha sonraları Dr. Freeman, Leakim'i küçük bir oyuncağın boyutlarına indirmiş. Amerika'daki oyuncakçı dükkânlarında sık sık görülen bu robotlara 2-XL deniyor. Bu oyuncak robot sorular sorabiliyor, sorulan soruları yanıtlayabiliyor, fıkralar anlatabiliyor; çalışması çok basit çünkü kaset takılarak kullanılıyor. Bu oyuncaklar, ilk yapılan Leakim gibi karmaşık değiller. Ama gene de 2-XL oyuncak robotları, ABD'deki bir çok çocuğa eğlenceli bir biçimde yardım ediyorlar.

30 AĞUSTOS

Birinci Dünya Savaşı'nda Çanakkale ve başka cephelerde kahramanlıklar ve büyük başarılar gösteren Mustafa Kemal Paşa, yurdu kurtarmak için 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıktı. Oradan Amasya'ya giderek bir genelge yayımladı. Sonra Erzurum ve Sivas'ta kongreler düzenledi. Kongrelerin başkanlığını yürüttü. Ulusu düşmanlara karşı koymaya çağırdı. Kongreler Mustafa Kemal'i ve birkaç arkadaşını temsilci seçti. Mustafa Kemal ve arkadaşları kongre adına gerekli her şeyi yapacaklardı.

Mustafa Kemal, İstanbul hükümetinden, yani padişahtan Mebuslar Meclisi'ni toplamasını istedi. Padişah istemeyerek buna uydu. Sivas Kongresi'nde alınan kararları benimsedi, bir bildiri yayımladı. Bu bildiriye "Misak-ı Milli" yani "Milli Yemin" denildi. Bununla bağımsız bir Türk devleti kurulması istendi. Bu tüm dünyaya duyuruldu. Düşman devletler İstanbul'da toplanan Mebuslar Meclisi'ni kapattılar. Ele geçirdikleri milletvekillerini tutuklayarak yurt dışına sürdüler (16 Mart 1920).

Mustafa Kemal arkadaşlarıyla Ankara'ya geldi. Meclisin kapatılma olayını ulusa bildirdi. Yeni milletvekilleri seçmelerini istedi. Yeni seçilen milletvekilleri Ankara'ya geldiler. Böylece 23 Nisan 1920 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi kuruldu.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Mustafa Kemal Paşa'nın önderliğinde çalışmalarına başladı. İlk iş düşmanı kovmaktı. Ne var ki, padişah Mustafa Kemal ve arkadaşlarının çalışmalarına engel olmak istiyordu. Halkı onlara karşı kışkırtıyordu. Daha da ileri giderek Mustafa Kemal'i vatan haini olarak idama mahkum etti. Mustafa Kemal bütün bunlardan yılmadı. Tüm ayaklanmaları bastırdı. Sonra da Türk ordusunu hazırlamaya başladı. Önce yapılan, doğuda Ermenilere, batıda Yunanlılara karşı savaştır. Ermeniler kısa zamanda yenilip barış istediler. Batı illerinde ilerleyen Yunanlılara karşı savaşa girişildi. Birinci ve İkinci İnönü Zaferleri gerçekleştirildi. Bu arada Yunanlılar memleketlerinden kuvvetler getirdiler, yeniden saldırdılar. Sakarya Nehri'ne kadar geldiler. Başkomutan Mustafa Kemal savaşı yönetti. Savaş başarıyla sonuçlandı, düşman geriledi.

Yunanlılar geriliyordu. Mustafa Kemal Paşa başkomutanlığındaki ordumuz 26 Ağustos 1922 tarihinde bütün cephelerde düşmana saldırdı. Düşman büyük bir bozguna uğradı. 30 Ağustos'ta da zafere ulaşıldı. İşte bu yıl bu büyük zaferin 62. yılını kutluyoruz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI 60 YAŞINDA

"Bundan sonra pek önemli zaferlere kavuşacağız. Ancak bu zaferler süngü zaferi değil, ekonomi, ilim ve irfan zaferi olacaktır. Askeri başarılarımızın gururuna kapılmadan yeni ilim ve ekonomi zaferlerine hazırlanalım."

Bu sözleri, Cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önder Atatürk söylemişti. Kurtuluş Savaşı'ndan zaferle çıkmış ulusumuzun önderi, ekonomisi güçlü olmayan bir devletin zayıf düşeceğini biliyordu.

Atatürk, ekonominin temelinin de bankacılığa dayandığına inanıyordu. Milli bir banka kurulması görüşündeydi. 1923'de Bakanlar Kurulu ile yaptığı bir toplantıda görüşünü açıkladı. Bu görüşü Bakanlar da benimsediler. Atatürk, bu alanda çalışmalar yapmak görevini o dönemin Ticaret Bakanı Hasan Saka'ya verdi.

Atatürk'ün direktifi ve yapılan çalışmalar sonucunda milli bankamız kuruldu. Tarih, 26 Ağustos 1924 dü. Kurulan bankanın adı da Türkiye İş Bankası'ydı.

İLK KUMBARA

Evet, sevgili okurlar, elinizde tuttuğunuz "Kumbara" dergisini yayımlayan Türkiye İş Bankası'nın kuruluşu böyle oldu.

Bundan 60 yıl önce, Türkiye İş Bankası, sadece 37 kişi ve 2 şube ile çalışmalara başladı. Kısa sürede gelişti, güçlendi, dünyanın önemli bankaları arasına girdi.

Türkiye İş Bankası, birçok alanda öncülük etti. Bunlardan biri de kumba-

Üstte: Türkiye İş Bankası kurucusu Ulu Önder Atatürk'ün 1932'de İş Bankası Hamburg Şubesine imzaladığı resim... Yanda: Kumbarasına para atan bir çocuk...

radır. 1928'de küçük tasarrufların değerlendirilmesi amacıyla, yurdumuzda ilk olarak Türkiye İş Bankası tarafından kumbara dağıtılmaya başlandı. Her gün, her hafta kumbaralara atılan paralar, kısa sürede birikti; damlacıklar göl haline dönüştü. Böylece, ülkemizin gelişmesine katkıda bulunuldu.

Bu yüzden, kumbara denilince, akla ilk Türkiye İş Bankası gelir. Güzel Türkiye'mizde bu geleneği başlatan kuruluş Türkiye İş Bankası'dır. Onun için, dergimizin 'Kumbara" adını taşıması da anlamlıdır.

DEV BİR KURULUŞ

Türkiye İş Bankası, bugün yirmi bini aşan çalışanıyla, yurdumuzun her köşesine, Avrupa'nın önemli iş merkezlerine yayılmış şubeleriyle dev bir kuruluştur. Yalnız bankacılık alanında değil, sigortacılık, sanayi, iç ve dış ticaret, kültür ve sanat alanlarında da hizmet veriyor. Şeker, cam, dokuma, demir-çelik, madencilik, oto lâstiği, otomobil, elektrik ampulü, margarin yağı ve daha sayılamayacak kadar çok sanayi dalında iştirakleri var.

Bundan 28 yıl önce kurulan Kültür Yayınları İş Türk Limited Şirketi aracılığıyla da, Türkiye İş Bankası, ülkemiz kültür ve sanatına katkıda bulunuyor. Tarih, sanat, edebiyat, felsefe, hukuk ve başka bilim dallarında değerli kitaplar yayımlıyor. Yurt dışındaki Türk işçileri için aylık ücretsiz İş Gazetesi'ni, gelecekte yurdumuzu yönetecek olan siz çocuklar için de yine aylık ve ücretsiz Kumbara Dergisi'ni çıkarıyor. Türk Eğitim Vakfı aracılığıyla öğrencilere burs verilmesini sağlıyor, üniversitelere giriş sınavında derece alan öğrencileri ödüllendiriyor.

Türkiye İş Bankası'nın başka ödülleri de var. Her yıl üç ana dalda Türkiye İş Bankası Büyük Ödülü'nü veriyor. Sanatçılarımızı, eserlerini satın alarak destekliyor. Bugün, Türkiye İş Bankası değerli ressamlarımızın eserlerinden oluşan büyük bir tablo kolleksiyonuna sahip.

Türkiye İş Bankası, sahibi bulunduğu Uludağ Sanatoryumu tesislerini 1974 yılında Bursa Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne, yaptırdığı Sıvas Öğrenci Yurdu'nu ise 1981'de Sıvas Cumhuriyet Üniversitesi'ne armağan etti.

Görüldüğü gibi, Türkiye İş Bankası, 60 yıldır Ulu Önderimiz Atatürk'ün direktiflerine ve görüşlerine uygun olarak, yurdumuzun kalkınmasında en önemli rollerden birini oynuyor; görevini başarıyla yerine getiriyor.

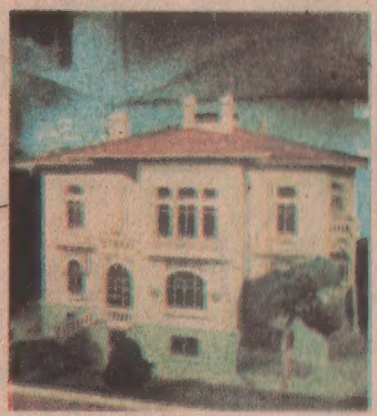

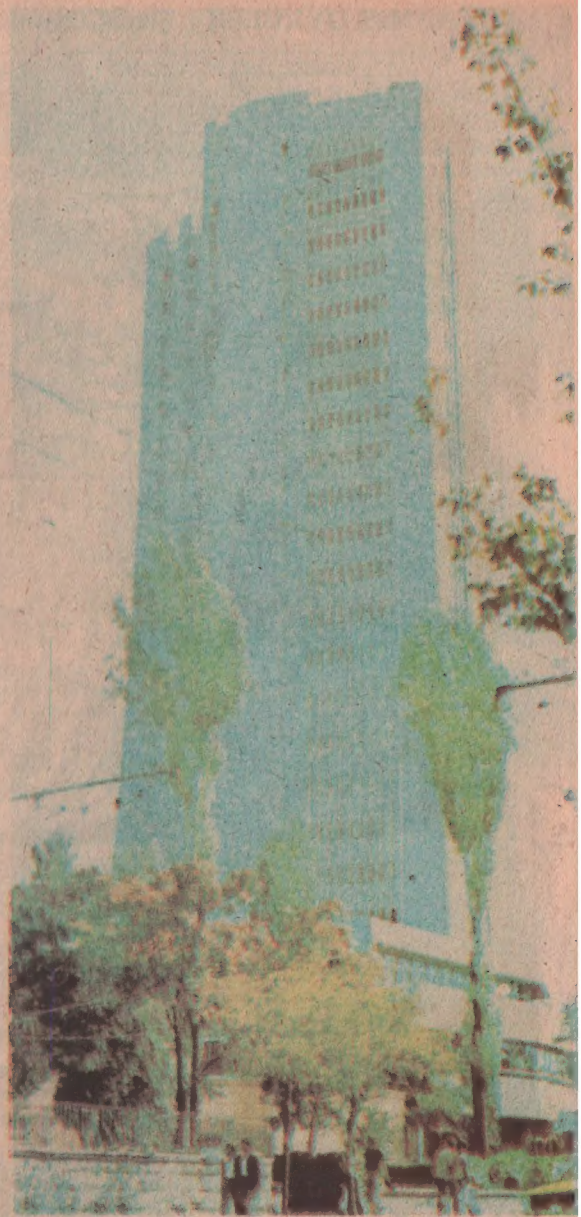

Yukarıda: Türkiye İş Bankası'nın hizmet verdiği ilk üç Genel Müdürlük binası (solda) ve günümüz ihtiyaçlarını karşılayan modern yeni binası (sağda)... Aşağıda: Türkiye İş Bankası tablo kolleksiyonundaki değerli eserlerden biri: Hüseyin Zekâi Paşa'nın "Üçüncü Ahmet Çeşmesi."

Editions Lombard (Bruxelles)

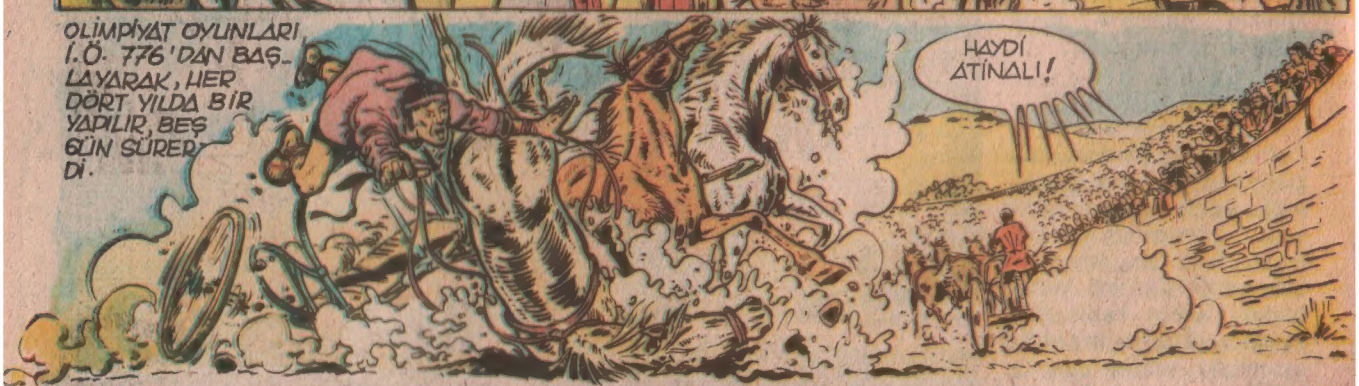

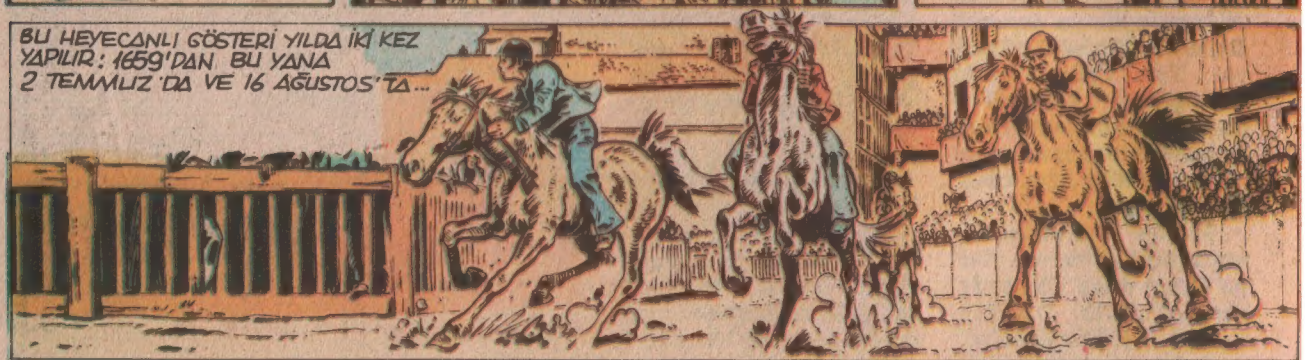

BÜYÜK ALANA BAKAN BÜTÜN YAPILAR RENGÂRENK KUMAŞLAR, PARLAK SANCAKLARLA SÜSLENİR, HER SEMTTEN TEMSİLCİLER HALKIN ÖNÜNDE KENDİLERİNİ GÖSTERİRLER...

ÇOK GÜZEL! YARIŞ İÇİN SEÇİLEN ON SEMT ARASINDAYIZ!

BİRDEN, KENTİN YÜKSEK KULELERİNDEN TROMPETLER ÇALINMAYA BAŞLAR...

TARA TARA TARA

GÖRKEMLİ BİR GEÇİTTEN SONRA, HER SEMTİN ATLILARI ATLARINA EGERSİZ BİNER VE...

DÖNEMECİ İÇTEN ALMAYA ÇALIŞ!

GÜRÜLTÜYLE, KIRBAÇLARLA COŞKULANAN ATLAR ALANIN ÇEVRESİNİ ÜÇ KEZ DOLU DİZGİN DOLANIRLAR.

YARIŞI KAZANAN SEMT TAKIMINA VERİLEN SANCAK BİR YIL BOYUNCA BU TAKIMDA KALIR.

HER ÜLKENİN KENDİ GELENEKLERİ, KENDİ OYUNLARI VARDIR. İSVİÇRE'DE, GELENEKSEL "ATIŞ OYUNLARI" 1862 YILINDAN BU YANA GRÜTLİ'DE YAPILIR.

HER YIL 11 KASIM'DA, GUİLLAUME TELL'İN BAĞIMSIZLIK SAVAŞINDAKİ KAHRAMANLIĞI ANILIR...

500'DEN FAZLA ATICI, BU GÜZEL OYUNA KATILIR...

TEBRİKLER! ÜÇ YILDIR KUPAYI SİZ KAZANIYORDUNUZ! ULUSAL KAHRAMANIMIZIN ADINI TAŞIYAN ÖDÜLE LAYIKSINIZ!

ALMANYA'NIN BAVYERA BÖLGESİNDEKİ OBERAMMERGAU KÖYÜNDE DÜZENLENEN "OYUNLAR" DAHA ÇOK ORTAÇAĞIN DİNSEL GELENEKLERİNİ HATIRLATIR. BU OYUNLAR 1632'DEN BERİ YAPILMAKTADIR...

AYLAR BOYUNCA, HEPSİ AMATÖR OLAN BU OYUNCULAR OYUNA HAZIRLANIRLAR. OYUNLAR ANCAK BİRKAÇ GÜN SÜRER, AMA SINIRSIZ BİR COŞKUYLA OYNANIR.

HER 5 YILDA BİR, DÜNYANIN HER YANINDAN GELEN BİNLERCE SEYİRCİNİN KARŞISINDA, KÖY HALKI, 60 OYUNCU, 52 KORO SANATÇISI, 500'Ü AŞKIN FİGÜRANIYLA, İSA'NIN ÇEKTİĞİ ACILARI TEMSİL EDER.

İNGİLTERE'DE DÜZENLENEN "İSKOÇ OYUNLARI" SPORA AĞIRLIK VERİR...

DANS YARIŞMALARINDA, ZERAFET, ESNEKLİK VE HAFİFLİK ÖNDE GELİR...

AMA AYRICA KÜTÜK ATMA OYUNU DA VARDIR, KÜTÜK ÖYLE ATILIR KI, SONUNDA TERS DÖNÜP DİK OLARAK YERE SAPLANMASI GEREKİR.

KASLARI ÇOK GELİŞMİŞ OLANLAR İÇİN DE, AĞIRLIK OYUNLARI VARDIR...

"İSKOÇ OYUNLARI" BAŞLADIKLARI GİBİ GAYDALARIN ÇALINMASIYLA BİTERLER.

FRANSA'DA EN ÇOK OYNANAN OYUN "BİLYE" OYUNUDUR...

HAYDİ MARİUS, SIRA SENDE

DUR, KAYDIRMAYA ÇALIŞACAĞIM!

AMA DAHA EĞLENCELİ OYUNLAR DA VARDIR. ÖRNEĞİN ORTAÇAĞ TURNUVALARINDAN KALAN "LYON YARIŞMALARI"

PROVENCE BÖLGESİNDE DÜZENLENEN TEHLİKESİZ, AMA SPOR BECERİSİ İSTEYEN BİR OYUN DA "KÜRDELELİ YARIŞ"TIR...

BU KEZ KURDELEYİ ÇÖZDÜM, KÜÇÜK BOĞA!

BRAVO

BELÇİKA OYUNLARI, BELÇİKA KERMESLERİ KADAR ÜNLÜDÜR. BUNLARDAN BİRİ; HER YIL MONS'TA DÜZENLENEN "EJDERHA YARIŞLARI"DIR.

KARTONDAN YAPILMIŞ EJDERHA, OYUNUN SONUNDA ERMİŞ GEORGES'U CANLANDIRAN SÖVALYE TARAFINDAN ÖLDÜRÜLÜR.

İNSANLARIN İÇİNDEKİ BU OYUN TUTKUSU, GÜNÜMÜZDE DE TELEVİZYON OYUNLARIYLA SÜRMEKTEDİR.

DİKKAT! ON SANİYE KALDI!

VALENCIENNES

Genel Yetenek Testleri

Test: 16

Hazırlayanlar: Aysel ALTINKAYNAK • Hikmet ALTINKAYNAK

SORU 1 : Aşağıdakilerden hangisi eşsesli bir sözcüktür?
A) masa B) kalem C) silgi D) gazete

SORU 2 : Aşağıdakilerden hangisi eşsesli bir sözcük değildir?
A) yüz B) çay C) yaz D) maç

SORU 3 : Aşağıdaki sözcüklerden oluşturulan en anlamlı ve kurallı cümlenin dizilişi hangisidir?
I. Sakarya Savaşının
II. zafer
III. sonunda
IV. gerçekleşir
V. beklenen
A) I - III - II - IV - V C) II - I - III - IV - V
B) I - III - V - II - IV D) V - II - I - III - IV

SORU 4 : Aşağıdaki sözcüklerden bir cümle oluşturulduğunda baştan ikinci sözcük hangisi olur?

bir - nasıl - türlü - tatilimin - anlayamadım - geçtiğini.

A) geçtiğini C) nasıl
B) tatilimin D) türlü

SORU 5 : Aşağıdaki sözcüklerden anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturulduğunda sondan üçüncü sözcük hangisi olur?
Türk'ün - ata - güreş - ve - millî - sporudur.
A) ve C) ata
B) milli D) Türk'ün

SORU 6 : Aşağıda verilen cümlenin boş bırakılan yerine hangi sözcük gelmelidir?
Dağ dağa kavuşmaz . . . . . insana kavuşur.
A) adam B) insan C) dağ D) dost

SORU 7 : HAŞARI sözcüğünün eşanlamlısı hangisidir?
A) uslu C) yaramaz
B) terbiyeli D) pısırık

SORU 8 : TEKDÜZE sözcüğünün eşanlamlısı nedir?
A) pek düzgün C) bıkkınlık
B) monoton D) tertipli

SORU 9 : "Dokuz yorgan eskitmek" deyimini en iyi açıklayan hangisidir?
A) Çok yorgan eskitmek.
B) Temiz olmamak.
C) Çok yaşamak.
D) Değişiklikten hoşlanmak.

SORU 10 : "Havanda su dövmek" deyimini en iyi açıklayan hangisidir?
A) Temizliğe önem vermek.
B) Boş yere çaba sarfetmek.
C) Titiz olmak.
D) Kavgacı olmak.

SORU 11 : Aşağıdakilerden hangisi sözlükte en sonra gelir?
A) kasap C) kasatura
B) kalpazan D) karga

SORU 12 : Hangi sayının 2 katı, 1/4'ünden 7 fazladır?
A) 8 B) 4 C) 6 D) 9

SORU 13 : Aşağıdaki sayılardan hangisi bir yönüyle diğerlerinden farklıdır?
A) 45 B) 75 C) 60 D) 72

SORU 14 : Rakamlarının yerleri değiştirildiğinde aynı kalan kaç tane iki basamaklı sayı vardır?
A) 9 B) 99 C) 10 D) 7

SORU 15 : Aşağıdaki sayı dizisinde diziyi devam ettiren sayı hangisidir?
3 6 7 14 15 ?
A) 30 B) 31 C) 32 D) 33

SORU 16 : Soru işaretli yere hangi sayı gelirse, dizinin kuralı bozulmaz?
7 10 8 11 9 ?
A) 12 B) 15 C) 11 D) 7

SORU 17 : ÇANTA sözcüğü DBOUB harfleriyle şifrelenmiştir. Buna göre DOLAP sözcüğünün şifresi nedir?
A) FOMBR C) EONBR
B) GOMBR D) EÖMBR

SORU 18 : Sözlükte önce gelen hangisidir?
A) üzüm C) üzgün
B) üzüntü D) zembil

SORU 19 : Bir dikdörtgenin boyutlarının 2 katı alınarak, yeni bir dikdörtgen meydana getiriliyor. Yeni dikdörtgenin alanı eskisinin kaç katı olur?
A) 6 B) 12 C) 4 D) 3

SORU 20 : Tanesi 120 liradan 20 tane bardak alan bir kadın, yolda gelirken 4 tanesini kırdı. Bu duruma göre bir bardak kaç liraya maloldu?
A) 150 B) 250 C) 190 D) 180

SORU 21 : Biri diğerinin 4 katı olan 2 sayının çarpımları 256'dır. Bu sayıların farkı kaçtır?
A) 122 B) 32 C) 144 D) 24

SORU 22 : 38 ile 118 arasında 3 ile bölünebilen kaç tane doğal sayı vardır?
A) 78 B) 27 C) 26 D) 77

SORU 23 : 70 ile 151 arasında 9 ile bölünebilen kaç tane doğal sayı vardır?
A) 9 B) 8 C) 10 D) 7

(Yanıtlar 29. sayfada)

WALT DISNEY

Amerikalı ünlü sinema sanatçısı, film yapımcısı ve karikatürcüsü Walter Elias Disney (Walt Disney) 1901 yılında Chicago'da (Şikago) doğdu. Babası bir marangozdu. Üç ağabeyi ve kendisinden küçük bir kızkardeşi vardı. Dört yaşındayken ailesi Missouri'de (Mizuri) aldıkları bir çiftliğe yerleşti. Burada çeşitli işler yapıyor, hayvanları güdüyordu. Bir süre sonra babasının çiftliği satması üzerine aile bu kez 1909'da Kansas'a taşındı.

Walt'lar burada 800 abonesi olan bir gazete dağıtımı işine giriştiler. Walt ile ağabeyi Roy, sabahları alacakaranlıkta uyanıyor ve gazeteleri yaya olarak evlere dağıtıyorlardı. Aile yeniden 1917'de Chicago'ya döndü. Walt lise öğrenimini burada bitirdi ve sonra Güzel Sanatlar Akademisi'ne girdi. Ayrıca mektupla karikatür çizme dersleri alıyor, bu arada kentin postanesinde mektupları ayırma işinde çalışıyordu. 16 yaşındayken gönüllü olarak Amerikan Kızılhaç Kuruluşu'na katıldı ve cankurtaran şoförü olarak çalışmaya başladı. Mütarekeden sonra gittiği Fransa'da bu görevini on bir ay daha sürdürdü.

1923'de elinde 40 dolar olduğu halde Hollywood'a (Holivud) gitti ve iki ay film stüdyolarını dolaşarak iş aradı. "Canlı, hareketli resim tekniği"ni sinemaya uygulayan Walt Disney, sonunda çizgilerle Alice adının verildiği, her biri 1500 dolar olan 12 film siparişi aldı. Bunları tavşan Oswald, ördek Donald ve nihayet Miki Fare dizileriyle diğer filmleri izledi. Büyük bir üne kavuşan Walt Disney daha sonra pek bilinmeyen hayvan türlerinin yaşamlarını çok yakından tanıtan belgesel filmler çevirdi. Dünya çapında tanınan bir kişi olan Walt Disney 1966'da Kaliforniya'da öldü.

Miki Fare (Mickey Mouse)

Walt Disney bir gün eşi Lillian ile birlikte trenle New York'tan Hollywood'a giderken bir yenilik yapmak istiyor ve bunun için yeni bir tip arıyordu. Bir süre düşündükten sonra birden heyecanla eşine, "Buldum," diye bağırdı ve fareden bir dizi yapacağını, adının da Mortimer Mouse -Mortimer Fare- olacağını söyledi. Eşi, "Düşüncen yerinde ama Mortimer adı çok ciddi oldu, pek uymadı," dedi. Bu kez Walt Disney, "Pekala, ona candan, dost, tatlı yaramaz bir kişiliği andıran Mickey (Miki)(*) adını koyalım, böylece Mickey Mouse (Miki Fare) olur," dedi.

Miki Fare, kaba kuvvete karşı, zeki ve dürüst davranışlarıyla mücadele veren ve bunda başarılı olan, bir oranda güçsüz bir kişiyi simgelemektedir. İlk Miki filmi, Atlantik'i ilk kez tek kişilik uçağıyla geçen Lindberg'in bu uçuşunu konu alan güldürü türünde bir filmdi. Bu filmini, evinin garajına yerleştirdiği masaların üzerinde çizerek hazırladı. Bu çalışmalarında kendisine eşi, kardeşleri yardımcı oldu.

* *Mickey, bir meleğin adı olan Michael'ın (Maykıl) İngilizcede kısaltılmış biçimidir. Çoğunlukla arkadaşlar arasında şakacı, hoş yaramazlıkları olan kişilere takılmaktadır.*

ÖZELLİKLERİ

- Hareketli resimlerden oluşan yapıtlarından bazılarını şöyle sıralayabiliriz: Alis Harikalar Diyarında, Uyuyan Prenses, Pinokyo, Dumbo, Bambi, Fantasia.
- Miki Fare serüvenleriyle ilgili resimler, dünyanın bir çok yerindeki gazete, dergi ve kitaplarda 15 dilde yayınlanmaktadır. Miki Fare'ye İtalya'da Topolino, Japonya'da Mik-Kii Ma-u-su, Meksika'da Raton Micky, Almanya'da Micky Maus, Finlandiya'da Mikki Hiiri, başka ülkelerdeyse sadece İngilizce yazılışıyla Mickey Mouse denilmektedir.
- Başarıları nedeniyle Oskar Film Ödülü'nden başka 700'den çok armağan, kupa ve madalya aldı.

Mini ansiklopedi

GİRDAP (BURGAÇ) NEDİR?

Banyo küvetindeki delikten suyun nasıl akıp gittiğini görmüşsünüzdür. Dönerek akan suya "girdap" denir.

Suyun, daireler çizerek döndüğü her yerde girdaplar oluşur. Banyo küvetinde girdap, iki etkiyle meydana gelir: 1) Yerçekiminin suyu aşağıya doğru çekmesi. 2) Aynı zamanda yerkürenin dönmesi, suyun da dönmesine neden olur.

Tabii, girdaplara başka yerlerde de rastlanır. Bir nehirdeki bir kıvrıntı, bir dönemeç, suyun da kıvrılarak akmasına ve girdaplar oluşturmasına yol açar. Denizlerde iki ayrı akıntının çarpışması ya da bir akıntının denizdeki kayalıklara ya da gel-git halindeki sulara rastlaması da girdaplar meydana getirebilir.

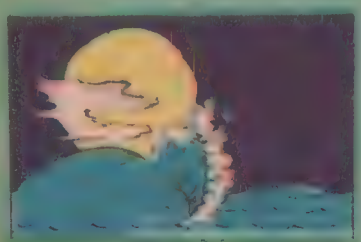

"GELGİT" NASIL OLUR?

Plajda kumdan bir kale yaparsınız. Ama birkaç saat sonra suyla kaplanmıştır o yer. Ne olmuştur? Deniz kabarmıştır; başka ne olsun!

Gelgit olayı, ayın etkisiyle oluşur - ne ilginç değil mi? Aydaki çekimin gücü, deniz sularını kendine doğru çeker. O zaman deniz yükselir.

Ay, Dünya'nın çevresinde dönerken, suların kabardığı yerler de değişir durur. Kabaran sular altı saatte bir alçalırlar. Ayın Dünya'ya en yakın olduğu yerlerde hep sular yükselir.

Güneş de gelgit olayı yaratabilir. Ama bu, ayınki kadar güçlü değildir - çünkü Güneş çok daha uzaktır. Ama Ay çekimiyle Güneş çekimi birleşince, gelgit olayı daha da şiddetli olur.

ÇİVİLİ MÜZİK

Deney köşesi

Çivilerle, güzel bir müzik aleti yapabilirsiniz. Değişik boylarda çiviler kullanıldığı takdirde, en ince (tiz) sesi hangi çivi çıkarır? Bunu öğrenmek için şu basit deneyi uygulayınız:

GEREKLİ MALZEME:
- Bir parça iplik (ya da ince sicim)
- Değişik boylarda çiviler.

Önce çivileri, büyükten küçüğe doğru sicimle bağlayınız. Çivilerin arasında 4-5 santimetrelik aralıklar bırakınız.

Sonra, bir elinizle sicimin bir ucundan tutarak çivileri aşağıya doğru sarkıtınız.

Öbür elinize başka bir çivi alarak, sicime bağlı olan çivilere birer birer vurunuz.

Her çivi değişik notalı bir ses çıkaracaktır.

Küçük çiviler daha ince (tiz); büyük çiviler ise daha kalın (pes) sesler çıkarırlar.

SİNCAP İLE KÖPEK

Doğada ilginç dostluklar da görülür zaman zaman... İşte bir örnek: Sincap ile köpeğin dostluğu... Londra'da bir evde kardeş kardeş yaşayan bu iki hayvan, acaba başka canlılara da örnek olmuyorlar mı?

Ağustos Ayında Önemli Günler

Ağustos ayındaki "Zaferler Haftası" Anadolu'nun alınyazısını yönlendiren iki tarihsel günü içerir. İlki bundan dokuz yüzyıl önce, Türklere Anadolu'nun kapılarını açan Malazgirt Zaferi'dir. İkincisi, bundan 62 yıl önce Anadolu'yu düşman çizmesinden kurtaran 30 Ağustos Zaferi.. Her iki zaferin de önemi ayrı ayrı ve büyüktür. Öte yandan bu ayda yine anma günleri, bayramlar, şenlikler, yöresel fuarların açılışları yer almaktadır. Bizi doğrudan doğruya ilgilendiren iki tarihsel olay üzerinde durmak istiyoruz:

(1) HARF DEVRİMİ (9 Ağustos 1928): Atatürk, yalnızca yurdumuzu düşmanlardan kurtarmakla kalmadı. Ulusumuzu çağdaş uluslar düzeyine çıkarmak için uğraştı. Bunun için yapılması gerekli olan yenilikleri yaptı. Bunlara Atatürk Devrimleri diyoruz. Harf Devrimi bunlardan birisidir. Cumhuriyet kurulmuş, bunu yaşatacak kurumlar oluşturulmaya başlanmıştı. Arap harflerinin zor öğrenilişi, halkımızın kısa sürede okuma yazmayı öğrenmesine engeldi. Atatürk, kendisi yürüttüğü dil çalışmalarını yeni Türk Alfabesi'nin benimsenmesiyle yeni bir aşamaya yükseltti. Bunu yine kendisi 9 Ağustos 1928 tarihinde halka duyurdu. Yeni alfabeyle öğretim işlerine de kendisi başladı. Orada yaptığı konuşmada, "Türk harflerini herkese öğretmeyi, yurtseverlik ve ulusseverlik ödevi bilin," dedi. Böylece çağdaş ulusların yaptığı biçimde eğitim işleri başlamış oldu.

(2) ŞAPKA DEVRİMİ (23 Ağustos 1925): Eskiden kadınlar gülünç kıyafetlerle gezerler, bir umacı gibi giyinirlerdi. Erkekler de fes, şalvar gibi giysiler giyerlerdi. Gazi Mustafa Kemal, 1925 yılında Kastamonu'ya yaptığı bir gezide şapka giydi. Bu giyimimizde bir değişikliğe gitmek gerekliliğine ilk işaretti. Mustafa Kemal, burada halka verdiği bir söylevde şapkanın çağdaş bir başlık olduğunu ve sağlık koşullarına uygun bulunduğunu anlattı. Geziden sonra da asker ve memurların şapka giymeleri zorunluluğunu duyurdu. Daha sonra çıkarılan bir yasayla şapkanın bütün ülke halkı tarafından giyilmesi, peçe ve çarşafın atılması kabul edildi.

DENEKTAŞI Bunları biliyor musunuz?

1. Kesin doğum ve ölüm tarihleri belli olmayan Karagöz ile Hacivat, bulunan kayıtlara göre Bursa'da demircilik ve taş ustalığı yaparlar, çalışırlarken herkesi güldürürlermiş. Gene bu kayıtlara göre Karagöz ve Hacivat hangi yüzyılda yaşamışlardır?

2. Avustralya yerlilerinin çok eski zamanlardan beri kullanageldikleri bir silah, bu gün bir spor aracına dönüşmüştür. Çok uzaklara atıldığı halde, döne döne, tekrar onu atan kimsenin yanına geri gelen bu aracın adını anımsayabildiniz mi?

3. Rüzgârlar kimi zaman dönerek eserler; uzaktan bakınca bir huniye benzerler. Bu şekilde esen rüzgârın kendi çevresinde dönüş hızı saatte 650 kilometreyi bulur. Ne ad verilir bu tür rüzgârlara?

4. Asıl adı Ali Hüseyin olan, 980 yılında Buhara yakınındaki Afşana'da doğan büyük Türk hekimi, düşünürü, fizik ve matematik bilginini hangi adıyla tanıyoruz?

5. Türkçede "çoban" sözcüğü ile pek çok birleşik adlar türetilmiştir: Çobanaldatan, çobançantası, çobandüdüğü, çobanyıldızı vb... Bu dört sözcükten hangisi "dağkırlangıcı" ile eşanlamlıdır?

6. İlk kez 1630 yılında gözlenen büyük bir gezegenin, daha sonraları (İo, Europa, Ganymede, Callisto ve 12 küçük uyduyla birlikte) toplam 16 uydusu olduğu da anlaşılmıştır. Güneş sisteminin bu en büyük gezegeninin adı nedir?

7. Geçtiğimiz Mayıs ayında futbolda Avrupa Kupası'nı, İtalya'nın Juventus takımı, Portekiz'in Porto takımını 2-1 yenerek kazanmıştır. Bu maç hangi Avrupa kentinde oynanmıştır? Bu kent hangi ülkededir?

8. Geviş getiren hayvanların dört gözlü midelerinin, besinin dinlenme zamanı çiğnenmek üzere saklandığı ikinci gözünün adı nedir?

9. Çeşitli işlere girip çıktıktan sonra kendini tamamen yazarlığa vermiş, Vahşetin Çağrısı, Kurt Kanı, Ateş Yakmak, Martin Eden, Deniz Kurdu, Beyaz Diş gibi yapıtlarında ilkel içgüdü ve kabalığı ana tema olarak işlemiş, bizde de çok sevilen Amerikalı öykü ve roman yazarının adını biliyor musunuz?

10. "Amca Bey"in yaratıcısı ünlü Türk karikatürcüsünün adı nedir?

11. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Yunanlıların İzmir'i işgal ederek Anadolu içine doğru ilerlemeleri üzerine kurulan ve Kurtuluş Savaşı'nın ilk silahlı mukavemet hareketini oluşturan milli teşkilata verilen ad nedir?

Yanıtlar 29. sayfada

ülkemizi tanıyalım!

SİİRT

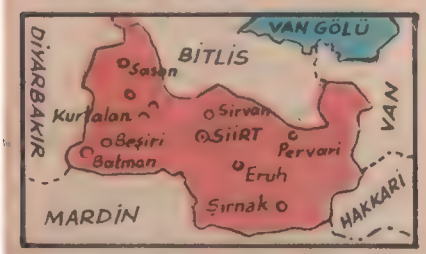

Siirt, Güneydoğu Anadolu bölgesinin Dicle bölümünde yer alan bir ilimizdir. Etrafı yüksek dağlarla çevrilidir. Bu dağlar arasında bol su ve yeşillikler bulunur. Bölgede hayvancılık ve tarım gelişmiştir.

Siirt'te kara iklimi hüküm sürer. İlin kuzeyinden dağlara kışın çok kar yağar. Güneyde Güneydoğu Anadolu bölgesi sınırları içinde kalan kesimlerinde yazlar çok sıcak olur. İl merkezinde yıllık sıcaklık ortalaması 16 derecedir.

Tarımda en çok tahıla önem verilir. Bazı elverişli kesimlerde meyvecilik ve bağcılık da gelişmiştir. Eruh ve Şırnak'ta zeytin ağaçları da vardır.

Siirt ilinin Türkiye açısından en önemli ekonomik yönü petrol yataklarına sahip olmasıdır. Batman, Raman ve Garzan, ilin gelişmiş ilçeleri durumundadır. Raman ve Garzan'dan çıkarılan petroller Batman'daki rafineri tesislerinde işlenerek akaryakıt durumuna getirilir.

BÖLGESİ: Güneydoğu Anadolu.
KOMŞULARI: Van, Hakkâri, Mardin, Diyarbakır, Muş, Bitlis.
İLÇELERİ: Merkez, Batman, Baykan, Beşiri, Eruh, Kozluk, Kurtalan, Pervari, Sason, Şırnak, Şirvan.
YÜZÖLÇÜMÜ: 11.003 km².
NÜFUSU: 450.000
OVALARI: Önemli bir ovası yok.
DAĞLARI: Güneydoğu Toroslar (Sason, Billoki, Kov, Kerzevi, Güran).
AKARSULARI: Dicle, Batman Çayı, Garzan Çayı, Botan Çayı.

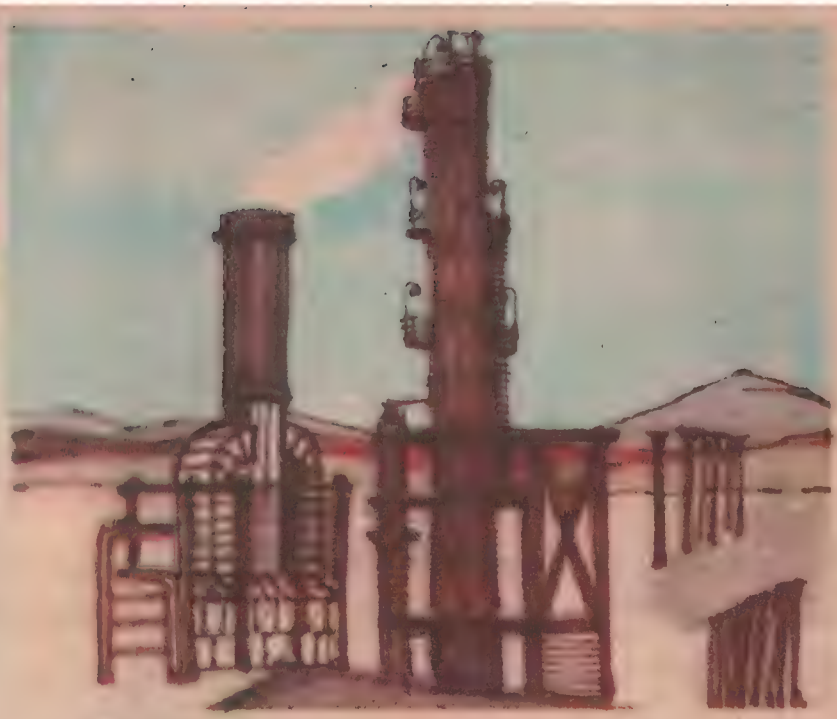

Batman Rafinerisi

"SİİRT ADI" NEREDEN GELİYOR?

Bu yörenin ilk yerleşicilerinden Samiler, kurdukları bu kente "Keert" dediler. Bu sözcüğün karşılığı "kent' demekti. Özel bir ad vermemişlerdi. Yöre Müslüman Araplar tarafından alınınca, bu adı kendi dillerinde "Seerd" diye söylemeye başladılar. Bu kez kentin adı "Seerd" oldu. Türk yönetimine geçince de bu söyleyiş Siirt biçimine döndü. Bu adla da ölümsüzleşti.

Siirt ve yöresi çok eski bir geçmişe sahiptir. Diyarbakır da içinde olmak üzere o yöreyi elinde bulunduranların yönetimindeydi Siirt. Romalılar döneminde İranlılara karşı bir set görevi yaptı. VII. yüzyıl ortalarında Arapların eline geçti. Müslümanlar arasındaki iç kavgalardan sonra Bizanslıların oldu.

XI. yüzyıldan sonra başlayan Selçuklu istilalarıyla Siirt ve yöresi Türklerin eline geçtiyse de Moğol saldırıları karşısında bu uzun süreli olamadı. Moğol Devleti'nin yıkılmasın-

Siirt'ten bir görünüş

dan
lular,
men
Selim
katıldı
il du

TARİ

1.
çuklu
rafınd
onarım
Minb
olup,
sine k
2.
mii-XI
3.
Hudu
min
ğildir.
kisidi
ince b
tır.
4.
Selçuk
5.
yapısı
6.
ait ka

FOLK

Siir
bir nit
den, oy
lere ya

GİYİM

Kad
olan t
çimde
vardır.
beyaz
yırtma
rak ku
revi d
pelik,
de altı
Gövded
Belde
alt kısı
boncuk
Altta
li ve yü
Erkel
şalşepik
Şepik
Bol şalv
yırtmaç

ÖZEL Y

Siirt
şunlard
köftesi,
tip, mu

Siirt'e sırasıyla Karakoyun-koyunlular, Safeviler ege-uşlardır. Siirt, Yavuz Sultan yrinde Osmanlı topraklarına umhuriyetin ilanından sonra na getirildi.

APILARI:

Cami - 1129 yılında Sel-ltanı Muizüddin Mahmut ta-yaptırılmıştır. XIII. yüzyılda örmüştür. Tek minarelidir. ceviz ağacından yapılmış kara'daki Etnoğrafya müze-rılmıştır.
kir [Askerler (Çarşı)] Ca-yüzyıldan kalma bir eserdir. mhuriyet Camii- Eski adı Ahdar olan bu caminin ki-ndan yaptırıldığı belli de-ntteki tarihi yapıların en es-üçük kubbenin kapısı çok şekilde cevizden yapılmış-

vam Hamamı- XI. yüzyılda ar tarafından yaptırılmıştır. ul Ayn Çeşmesi-Selçuklu

zan (Arzan) - XV. yüzyıla kıntısı ve harabeleridir.

R:

olkloru kendine özgü, apayrı ktedir. Bu, okunan türküler-nan oyunlara, giyilen giysi-maktadır.

KUŞAM:

giysileri: Başta, fes benzeri ke, yazma-tülbent sarılı bi-tülür. Kefiye kullananlar da azı yörelerde baştan aşağı tari giyilir. Bunlar yandan dır. Eteğin ön kısmı kıvrıla-ga sarılır. Böylece önlük gö-yapmış olur. Başlarında te-erine puşu sarıldığı, kofisin-r dizili bir fes ile kullanılır. iç gömleği, iç fistan vardır. küllü kuşak olur. Fistanın farbalalıdır. Entari üzerine, e pullarla süslü yelek giyilir. var vardır. Çoraplar işleme-dür. Ayaklarda çarık vardır.
giyimi: Geleneksel giyim ir. Şal, bol bir şalvardır. , bir tür yakasız cekettir. a "şal" denir, kol ağızları dır.

EMEKLERİ:

kendine özgü yemekleri : Biryan, perde pilavı, Siirt yranlı yarma, rayoşu, mete-bar, kitel.

ÜLKELERİ TANIYALIM

ZAMBİYA

Doğu Afrika'da eski bir sömürge olan Zambiya, 1964'ten beri bağımsız ve "İngiliz Milletler Topluluğu-Commonwealth" üyesi bir cumhuriyettir. Başkent Lusaka dışında en önemli kenti Kitve'dir. Zambiya, kuzeyde Zaire, kuzeydoğuda Tanzanya, doğuda Malawi, güneydoğuda Mozambik, güneyde Zimbabwe ve batıda Angola ile sınırlıdır.

Ülke yer yer çöküntülü yaylalardan, Moero ve Bangveulu göllerinin bataklık alanlarından, Muchinga dağlarından, orman ve savan-parklarından oluşur. Halkın büyük bir bölümü Bantu asıllıdır. Ayrıca ülkede 77.000 Avrupalı ile 10.000 kadar melez Asyalı yaşar. Birçok kesimden, madenlerde çalışmak üzere, kuzeye, Rodezya ve Transvaal'e göç edilir. Angola, Mozambik ve Nyassaland'dan gelen göçmenler bu hareketi kısmen dengelerse de, göçler toplumun ve tarım hayatının düzenini bozmaktadır.

Ülkenin çeçe sineği bulunmayan yörelerinde hayvancılık yapılır (sığır, koyun, keçi) Başlıca tarım ürünü mısırdır (ekili yüzeyin üçte ikisi). Tütün ve kahve de yetiştirilir.

Ülke ekonomisi, birkaç büyük şirketin tekelinde toplanan madenciliğe dayanır. Zambiya, bakır üretiminde dünya üçüncüsüdür. Ayrıca kurşun, çinko, manganez, kobalt ve vanadyum çıkarılır.

Besin sanayii, çimento fabrikaları, dökümevleri ve bakır rafinerileri kuzeyde toplanır. Zambezi nehrinin sularını kullanan büyük bir hidroelektrik santralının hizmete girmesiyle sanayi gelişmektedir. Ancak ülkede deniz limanı bulunmaması ekonomiyi engeller.

Ülkedeki Zambezi nehrinde, ünlü Victoria çağlayanları yer almaktadır.

Lusaka Üniversitesi'nden bir görünüş

Nehirden geçen Zambiyalı kadınlar

YÜZÖLÇÜMÜ:	746.000 km²
NÜFUSU:	5.140.000
BAŞKENTİ:	Lusaka
DİLİ:	İngilizce ve yerel diller
DİNİ:	Putperestlik ve Hıristiyanlık
PARASI:	Zambiya kıvaçası

SANAYİ DEVRİMİ

Genel Kültür

"Devrim' sözcüğü, bir dönüm noktası veya yapılan işlerin gidişinde bir değişiklik yapma anlamına gelmektedir. Bu tür önemli bir değişiklik, 1733 ile 1840 yılları arasında olmuştur. Buna Sanayi Devrimi denilmektedir. Bu yıllar içinde makineler, insanların daha önce elle yaptıkları işlerin çoğunu yapmaya başlamıştır. Kadın ya da erkek olsun bir çok insanın, birer zenaatçı olarak kendi evlerinde çalışmaları yerine fabrikalarda çalışma seçeneğinden başka bir şeyi kalmamıştı.

Bu durum önce kuzey İngiltere'de iplik eğirme ve kumaş dokuma işlerinde kendisini gösterdi. Bu işler, yüzyıllar boyunca elle yapılıyordu. Sonra 1733 yılında John Kay, bir dokuma tezgahındaki mekiği bir yandan ötekine, bir dokumacının yapabildiğinden on kez daha çabuk atabilen bir makine yaptı. Uçan Mekik adı verilen bu makinenin bulunuşuyla bir çok dokumacı işsiz kaldı.

James Hargreaves'in bulduğu iplik makinesi (1764-69) elle çalışan sekiz işçinin işini yapabiliyordu. Richard Arkwright'ın bulduğu ve su ile işleyen makinede pamuk ya da yün ipliği, elle yapılanlara göre daha sağlam oluyordu. Bu makineleri çocuklar da işletebildiğinden, fabrika sahipleri, çok küçük yaşta olsalar bile çocukları çalıştırmaya başlamışlardı.

Buluşların en önemlisi, James Wattın 1764-65'de buhar makinesini bulmasıydı. Sanayi Devrimi'nde büyük makineler önceleri su gücüyle çalıştırılıyordu. Ama buhar gücüyle işleyen makineler daha iyi, daha uzun süre ve güvenli olarak çalışabiliyordu. Bu durum, yakıt olarak daha çok kömür kullanılmasına, bu da kömür ocaklarında daha derinlere inilmesine yol açtı. Bundan başka, o güne kadar ağaçtan yapılan makineler, buhar gücüyle çalışan motorlara dayanıklı olmadığından makinelerin demirden yapılmasına başlandı, bu da demir sanayiinin büyümesine neden oldu.

DEHŞET VERİCİ KOŞULLAR

Fabrikalardaki çalışma koşulları çok korkunçtu. İlk zamanlar makineler, parmaklık ya da kafes gibi koruyucu araçlar içine alınmadığı için birçok işçi, bu makinelere çarpmaları ya da onların üstüne düşmeleri sonucu ya ölmüş ya da ağır yaralanmıştır. Çocuklar uzun saatler boyunca ağır işlerde çalıştırıldığı için çok kez işbaşında uyukluyor, bunun sonunda makinenin üzerine kapaklanıyorlardı. Hava,

Üstte: 1812'de işsiz kalan işçiler, makinelerin kullanılmasına karşı gelerek isyanlar çıkardılar.

Altta: Su ile çalışan eğirme makinesi, 1769'da Richard Arkwright tarafından yapıldı.

Solda: Lord Shaftesbury (1801-1885) fabrika ve madenlerde çalışan işçilerin faydalanacağı yeni yasaların kabul edilmesini sağladı.

Ortada: Kurulan yeni fabrikalar için gerekli olan makine ve enerjiyi, demir dökümevleriyle maden ocakları sağlıyordu.

Altta: Çok küçük çocuklar, fabrikalarla madenlerde uzun saatler süresince çok ağır koşullar altında çalıştırılıyordu.

tozdan nefesi tıkayacak kadar ağırlaşıyor, bazı işçiler, buhardan sırılsıklam oluyor, bu da romatizma ve vereme neden oluyordu. Erkek, kadın ve çocuklar çok az ücretle günde 13-14 saat çalışıyor, daha başkalarını bulmaya güçleri yetmediği için çok pis ve kalabalık olan ağıl gibi kulübelerde kalıyorlardı. Sağlıksız ve çok ağır koşullar altında çalıştıkları, yeterli besin alamadıkları için sık sık hasta oluyorlardı. Çalışamazlarsa ya kendi yerlerine birini bulmak ya da para cezası ödemek zorundaydılar. İngiltere'de bu korkunç koşulları düzeltecek, iyileştirecek yasaların çıkması uzun süre aldı. 1842'de kabul edilen yasalarla kadın ve çocukların uzun saatler çalışmaları yasaklandı, fakat fabrikalarla maden ocaklarındaki kötü durum 20'nci yüzyıla kadar sürdü.

Kanallar ve Tren Yolları

Üretimin artmasıyla Sanayi Devrimi, malların bir yerden başka bir yere taşınmasının daha gelişmiş yöntemlerle yapılması gereğini ortaya çıkardı. Bu soruna yeni teknoloji çözüm getirdi. Fabrika sahipleri, üretilen malların karadan çok, su yoluyla taşınmasının daha ucuz ve güvenli olduğunu gördüler ve bu nedenle kanallar açmaya başladılar. İngiltere'de ilk kanal 1776'da yapıldı, böylece Bridgewater'da elde edilen kömür, özel olarak yapılmış gemilerle kanallardan geçirilerek Manchester'a kadar taşınmaya başlandı. O yıllarda Manchester'da gittikçe büyüyen pamuk sanayii için gerekli olan yakıt bu kömürle sağlanıyordu.

İlk trenler, James Watt'ın bulduğu buhar makinesinden faydalanılarak yapıldı. Mühendisler, buhar gücüyle çalışan bir motorun, bir çekiciye yerleştirilebileceğini, bunun da arkasına bağlanacak vagonları bir ray üzerinde çekebileceğini düşündüler. Buhar gücüyle çalışan ilk lokomotif, bir İngiliz olan Richard Trevithick tarafından 1804'de yapıldı.

Daha sonraki ilk [illegible]

buluşların öyküleri

NİYAZİ YOLTAŞ

ÇİÇEK AŞISI

BU KADIN NE YAPIYOR ACABA?

ÇİÇEĞE BENZEYEN BİR HASTALIĞA YAKALANMIŞ OLAN İNEĞİN MEMESİNDEKİ YARALARDAN ALDIĞI SIVIYI KIZININ ELİNDEKİ ÇATLAKLARA SÜRÜP ASIL ÇİÇEĞE KARŞI BAĞIŞIKLIK KAZANDIRIYOR...

OLAYI HAYRETLE İZLEYEN LADY MONTAGUE, İSTANBUL'A DÖNER DÖNMEZ HEMEN KALEME SARILIP, GÖRÜP DUYDUKLARINI BİR MEKTUPLA İNGİLTEREDEKİ DOSTLARINA YAZDI.

BİZDE PEK YAYGIN VE İNSAFSIZ OLAN ÇİÇEK HASTALIĞI, BU ÜLKEDE KEŞFEDİLEN AŞI SAYESİNDE ÖNEMİNİ YİTİRMİŞ...

... AŞI HER YIL BİNLERCE ÇOCUĞA YAPILIYOR...

... AŞININ İYİLİĞİNE O KADAR ÇOK İNANDIM Kİ, BEN DE SEVGİLİ YAVRUMA YAPTIRMAYA KARAR VERDİM...

...VATANIMI ÇOK SEVDİĞİM İÇİN BU YÖNTEMİN İNGİLTERE'DE DE UYGULANMASINI ARZU EDERİM...

Mary Montague

LADY MONTAGUE'NUN MEKTUPLARI 1763

LADY MONTAGUE'NUN İSTANBUL'DAN YAZDIĞI MEKTUPLAR 1763'TE YAYINLANDI VE YILLAR SONRA ÜNLÜ BİR İNGİLİZ DOKTORUNUN İLGİSİNİ ÇEKTİ. BU, ÇİÇEK HASTALIĞI KONUSUNDA ARAŞTIRMALAR YAPAN DR. EDWARD JENNER'Dİ...

İLGİNÇ BİR GÖZLEM, GARİP BİR İDDİA... DERHAL DOĞRU OLUP OLMADIĞINI ARAŞTIRMALIYIM...

DOKTOR JENNER HEMEN ERTESİ GÜN LONDRA CİVARINDAKİ KÖYLERDE ARAŞTIRMALARA GİRİŞTİ.

YAZILANLAR DOĞRU OLABİLİR BAY JENNER! ÇÜNKÜ BİZİM İNEKLER DE HASTALIKLI VE ONLARI SAĞARKEN, YARALARININ AKINTILARI BİZİM DE ELLERİMİZE BULAŞIYOR...

PEKİ HASTA OLMAK ?..

2

GARİP DEĞİL Mİ BAY JENNER, BU İŞİ YAPAN HİÇ KİMSE BUGÜNE KADAR O ÖLDÜRÜCÜ ÇİÇEK HASTALIĞINA YAKALANMADI...

DR. JENNER, KÖY KÖY DOLAŞARAK YAPTIĞI İNCELEMELER SONUNDA, LADY MONTAGUE'NÜN YAZDIKLARININ DOĞRULUĞUNA İNANDI.

İNEKLERİN YAKALANDIĞI TÜRDEN ÇİÇEK HASTALIĞININ, İNSANLARA BULAŞTIĞINDA, O ÖLDÜRÜCÜ ÇİÇEK HASTALIĞINA KARŞI BİR BAĞIŞIKLIK SAĞLADIĞI ORTADAYDI...

1775 YILINDAN-BERİ YAPTIĞIM ÇALIŞMALARIN SONUNA GELDİM SANIRIM... HEM DE UMULMADIK BİR BİÇİMDE...

BEN, HASTALIĞA YAKALANANLARI TEDAVİ ETME ÇARELERİNİ ARARKEN, HASTALIĞA HİÇ YAKALANMAMANIN YOLUNU BULDUM... BUNDAN BÖYLE TIP DÜNYASINDA KORUYUCU HEKİMLİK, SAĞLAM TEMELLERE OTURACAK VE BİR 'AŞI ÇAĞI' BAŞLAYACAK...

BU TEZİNİ KANITLAMAN HİÇ TE KOLAY OLMAYACAK SANIRIM EDWARD..

ELBETTE!.. FAKAT DAHA ÖNCE BU BULUŞU DENEYLERLE İYİCE PEKİŞTİRMELİYİM KARICIĞIM...

AMA EDWARD, DENEYDE KULLANMAK İÇİN HERHALDE OĞLUMUZU DÜŞÜNMÜYORSUNDUR.

NEDEN OLMASIN ANNE? EĞER İNSANLIĞA BİR YARARI OLACAKSA DENEYİN ÜZERİMDE YAPILMASINA KARŞI ÇIKAMAM... HEM BÖYLECE ÇOCUKLARIN AŞIDAN KORKMADIĞINI KANITLARIM!..

AYNI YIL, YANİ 1796'DA, BU KEZ HALK KARŞISINDA JAMES PHILIPS ADINDA BİR BAŞKA ÇOCUĞU AŞILADI...

BÖYLECE DR. JENNER, İLK AŞI DENEMESİNİ KENDİ OĞLU ÜZERİNDE YAPTI VE ONUN ÇİÇEK HASTALIĞINA KARŞI BAĞIŞIKLIK KAZANDIĞINI KANITLADI...

İKİ YIL SONRA DA ÇİÇEK AŞISI KONUSUNDA İKİ CİLTLİK BİR KİTAP YAYINLAYARAK AÇIKLAMALARDA BULUNDU.

ÖNCELERİ GÜLÜP GEÇİLEN VE HATTA ALAYA ALINAN AŞI UYGULAMASINA GÜN GEÇTİKÇE GÜVEN ARTIYORDU. NİHAYET KRAL AİLESİNİN ÇOCUKLARI DA AŞILANINCA..

NİYAZİ YOLTAŞ

... HERKES AŞI KUYRUĞUNA GİRMEYE BAŞLADI, VE BİR BUÇUK YIL İÇİNDE TAM ONİKİ BİN KİŞİ AŞILANDI...

BİR VİRÜSÜN NEDEN OLDUĞU VE SON DERECE BULAŞICI OLAN ÇİÇEK HASTALIĞININ TEDAVİSİ OLANAKSIZ OLUP, BU HASTALIĞA KARŞI TÜM SAVAŞIM, KORUNMA AMACIYLA YAPILAN AŞILARLA YÜRÜTÜLMEKTEDİR.
GÜNÜMÜZDE SON DERECE SIKI TUTULAN AŞI UYGULAMALARI SONUNDA, ÇİÇEK SALGINLARININ ÖNÜ TAMAMEN ALINMIŞ VE GERİ KALMIŞ ÜLKELERDE BİLE BU HASTALIK HEMEN HEMEN YOK OLMUŞTUR.

SON

KARTON KUKLALAR

GEREKLİ MALZEME

Karton parçaları, eski kartpostallar ya da tebrik kartları.
Makas.
Yapıştırıcı.
Boş ilâç tüpü.
2.5 x 10 cm. ve 2.5 x 8 cm. boyutlarında kalın mukavva parçaları.
Dikiş iğnesi ve iplik.
İki uçlu kâğıt raptiyeleri.

Önce hangisini yapacağınıza karar veriniz. Soldaki kuklanın başı ve kolları hareket eder. Sağdaki kuklanın kolları ve bacakları da, ipliklerin oynatılmasıyla, hareket ederek değişik ifadeleri sergileyebilir.

Soldaki oyuncak için düz kollar ve bacaklar yapılır (Şekil 1'deki şemalara bakınız). Baş, boyun ve gövde yapımı, Şekil 2'deki gibidir.

Kartonların beyaz taraflarını baş ve bacakların yapımında, renkli taraflarını da gövde ve kolların yapımında kullanınız.

Bu kuklaları yaparken, isterseniz aşağıdaki şekilleri olduğu gibi kartonunuza aktarınız, ya da daha büyük ölçeklerde çiziniz. Noktalı çizgiler, kartonların kıvrım yerlerini belirliyor. Kartonları kıvırdıktan sonra, istenen şekle getirip yapıştırınız.

Şekil 2'de parçaların bir araya getirilişi görülüyor.

Baş dışında her parçadan 2'şer tane kesiniz.

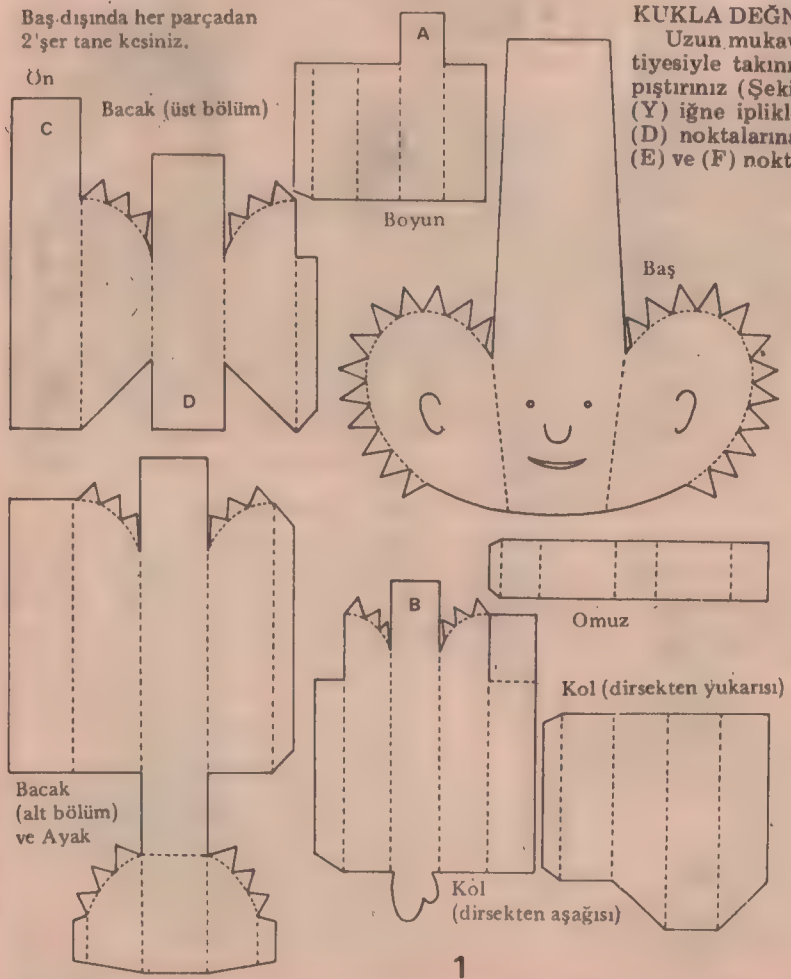

1

KUKLA DEĞNEĞİ

Uzun mukavva parçasını küçüğünün üzerine kâğıt raptiyesiyle takınız. Küçük mukavvayı tüpün bir ucuna yapıştırınız (Şekil 2). Kuklanın sırtının merkezini (X) tüpe (Y) iğne iplikle geçiriniz. Elleri (B), mukavvanın (C) ve (D) noktalarına, dizleri ise (Z) iç taraftaki mukavvanın (E) ve (F) noktalarına geçiriniz.

Pul

Kemal Aziz VERSAN

SAKARYA 84

Sakarya 84 Posta Pulları V. Milli Gençlik Sergisi, 23 Haziran 1984 günü sona ermiştir.

Yarışmaya 185 genç katılmıştır. Bu arada Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti PTT Müdürlüğü de, çıkardığı pullardan seçilmiş bir koleksiyon ve beş koleksiyoncu ile yarışmada yer almıştır.

Yarışma sonuçları şöyledir:

Ulaştırma Bakanlığı Büyük Onur Ödülü: Mustafa Çavuşoğlu.

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Atatürk Özel Ödülü: Mevlüt Yazgan.

PTT Onur Ödülü: Deniz Aslan.

Türkiye Filateli Dernekleri Federasyonu Gençlik Onur Ödülü: Albert Erikman.

Sakarya Filatelist Derneği Özel Ödülü: Mustafa Kalkan.

Altın Kaplamalı Gümüş Madalya: Renata Maresia, Emre Şentürk, M. Can İnce, Şeref Bornovalı, Daron Kamer Acemoğlu, Emir Köylüoğlu, Yaman Akyol, Betül Özalp, Hakan Koçak, Naci Ertekin, Mehmet Akan, Agavni Dikiciyan.

Ayrıca 28 genç gümüş, 37 genç gümüş kaplamalı bronz madalya, 40 genç de bronz madalya almışlardır.

Dergimiz, bu yarışmaya yarışma-dışı olarak katılmış, bir hatıra madalyası ile bir diploma almıştır.

Tüm yarışmacıları ve sergiyi düzenleyen PTT Genel Müdürlüğü ile Türkiye Filateli Dernekleri Federasyonu'nu candan kutlarız.

ÖZEL DAMGALAR

Sakarya 84 Posta Pulları V. Milli Gençlik Sergisi dolayısıyla aşağıdaki özel damgalar kullanılmıştır:

Sergi açılışı damgası (17 Haziran).

Sakarya'nın Kurtuluş Günü damgası (21 Haziran).

Gençlik Günü damgası (22 Haziran).

Üç damga için de PTT ayrı zarflar hazırlamıştır.

Ayrıca, 17-23 Haziran tarihleri arasında sergi yerinde özel bir flam kullanılmıştır.

Tüm bu damgalar Ankara Ulus PTT Merkezi'nde bulunan Filateli Müdürlüğü'nden edinilebilir.

ULUSLARARASI OLİMPİYAT KOMİTESİ 90. YILDÖNÜMÜ

Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nin 90. yıldönümü dolayısıyla Ankara PTT Merkezi'nde 23 Haziran 1984'te özel bir damga kullanıldı.

Ayrıca, bu konuyla ilgili ilk gün zarfı da, Ulus PTT Filateli Servisi'nde özel damgalı olarak satıldı.

DOĞAYI KORUMA YILI İTALYAN PULLARI

Herbirinin değeri 450 liret olan ve birbirine yapışık biçimde bastırılan Doğayı Koruma Yılı pulları, 24 Nisan 1984'te İtalyan PTT'leri tarafından çıkarıldı ve aynı gün özel bir damga kullanıldı.

GARİP ama GERÇEK

Çizen: Yüksel ÜNSAL

BİLMECE BULMACA EĞLENCE

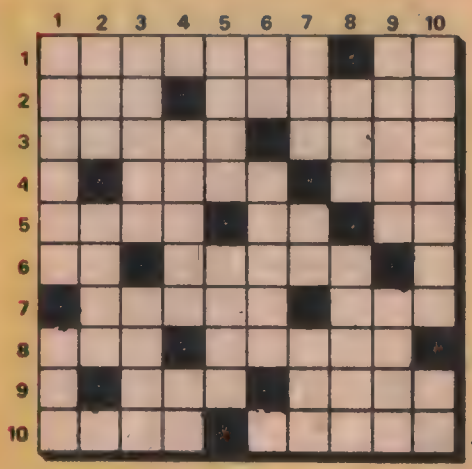

SOLDAN SAĞA: 1- Yazın en sıcak günlerinde, sıcak ülkelerden esen ve insanı bunaltan bir rüzgâr.. İsim. 2- Hıristiyanlığın kurucusu olan peygamber.. Gemi odası, 3- Küçük çocukları uyutmak için söylenen türkü.. Bir kimseyle eğlenme, 4- Genç sığır.. En küçük izci kuruluşu, 5- İyi yetişmiş değerli kimse.. Bin metre'nin kısa yazılışı.. Zamanın bölünemeyecek kadar kısa bir parçası, 6- İtalya kuzeyinde bir ırmak adı.. Bulmaya çalışma, 7- Mikrop kırıcı olarak kullanılan ve katrandan çıkarılan koyu renkli yağsı bir sıvı.. Yatay bir düzleme göre yerçekimi doğrultusunda bulunan, 8- Tanrı'ya göre insan.. Manda yavrusu, 9- Çocuklu dişi.. Dediğinde direnme huyu, 10- SAKIRGA da denilen asalak bir böcek çeşidi.. Yeryüzü parçası (yerey).

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1- Ağaçlarda yaşayan, kocaman kuyruklu, kemirgen, memeli bir hayvan.. Bir kömür cinsi, 2- İsyan eden, baş kaldıran.. Bir yağış, 3- Gevişgetirenlerden (ve etinden, sütünden, derisinden yararlanılan) bir hayvan.. "Duyuru" ile eş anlamlı bir sözcük, 4- Müslümanlığın beş şartından biri.. HANGİ ŞEY anlamında bir kelime, 5- Tahılın tarladaki adı.. İtalya'nın başkenti, 6- Bir nota.. Bir pamuk cinsi, 7- Dolayısıyla anlatma.. Milimetre'nin kısa yazılışı.. Biçimi (U) harfine benzeyen telli bir calgı, 8- Telefon sözüdür.. Bir güney ilimiz, 9- Bir kara taşıtı türü.. Uyarma anlamında bir kelime, 10- Dayanacak şey.. Boru sesi.

YANITLAR 29. SAYFADA

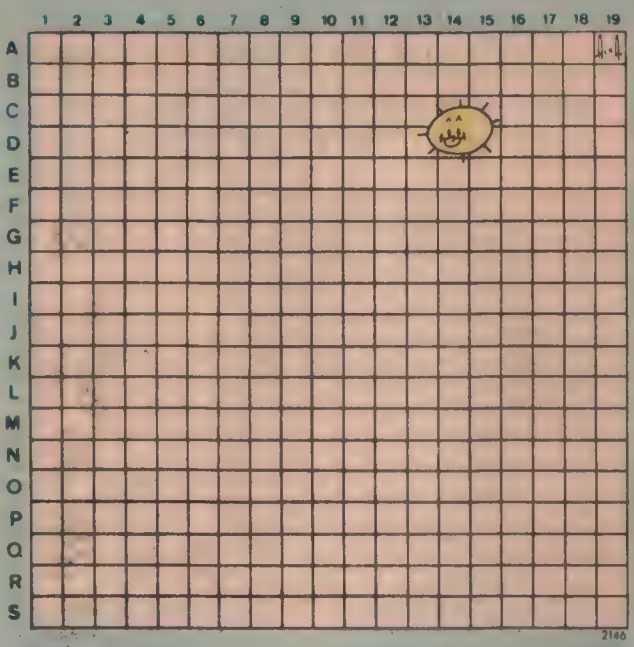

RESİMDE NE VAR? – Yukardaki resimde sadece kareler çizilmiş, başka hiçbir şey yok. Evet! Öyle görünüyor ama, orda birşey gizlenmiş. Ne acaba? Bunu bulmak için elinize bir kurşun kalem alınız ve belirttiğimiz kareleri karalayınız:
B sırasında: 5., 7. ve 9. kareleri, C sırasında: 5. 6., 7., 8. ve 9. kareleri, D sırasında: 5., 6., 7., 8., ve 9. kareleri, E sırasında: 6., 7. ve 8. kareleri, F sırasında: 6. ve 8. kareleri, H sırasında: 6., 7. ve 8. kareleri, I sırasında: 6. ve 8. kareleri, J sırasında: 6. ve 8. kareleri, K sırasında: 2., 4., 6., 7., 8., 10., 12., 14., 16. ve 18. kareleri, L sırasında: 2., 3., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17. ve 18. kareleri, M sırasında: 2., 3., 5., 7., 9., 11., 13., 15., 17. ve 18. kareleri, N sırasında: 2., 3., 5., 7., 9., 11., 13., 15., 17. ve 18. kareleri, O sırasında: 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16. ve 17. kareleri, P sırasında: 3., 5., 9., 11., 13., 15. ve 17. kareleri, Q sırasında: 3., 4., 5., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16. ve 17. kareleri, R sırasında: 3., 4., 5., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16. ve 17. kareleri.

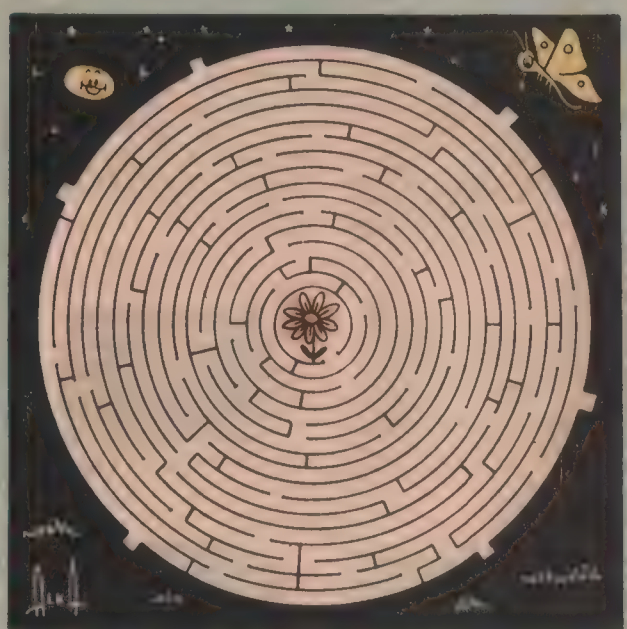

KELEBEK – Bu güzel kelebek ortadaki çiçeğe gitmek istiyor ama, bir türlü yolunu bulamıyor. Acaba çiçeğe gidebilmesi için kelebeğe yol gösterir misiniz?

TAVŞAN KARDEŞ – Bizim sevimli tavşan kardeşimiz kırlara çiçek toplamaya çıkmış. Amacı 6 taçyapraklı çiçeklerden bir buket yapmak. Acaba kaç çiçekten oluşan bir buket yapabilmiş? 6 taçyapraklı çiçekleri sayın bakalım.

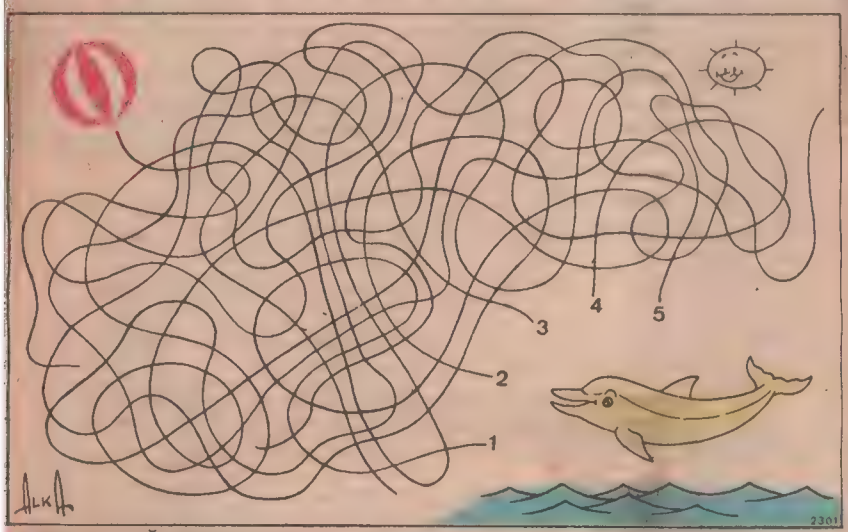

YUNUS BALIĞI VE TOP – Yunuslar suda yaşayan akıllı memeli hayvanlardır. Resimdeki yunus topa nasıl gidileceğini biliyor. Siz de deneyin bakalım topa nasıl gidileceğini bulabilecek misiniz?

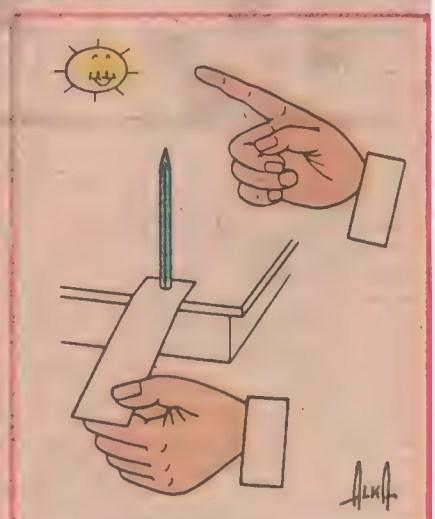

BİRAZ DA OYUN – Zaman zaman arkadaşlarınızla toplandığınızda eğlenmek amacıyla oyunlar düzenlersiniz. İşte size iyi vakit geçirtecek bir oyun. 25 cm. uzunluğunda, 4 cm. genişliğinde sağlamca bir kâğıt bandı alınız. Bu kâğıdın bir ucunu bir masanın kenarına koyunuz ve üzerine dikine duran bir kalem yerleştirin (Resimde gördüğünüz gibi). Sıra oyunumuza geldi. Kaleme dokunmadan ve kalemi düşürmeden bu kâğıdı çekebilir misiniz? Deneyimle görecekiniz, arkadaşlarınızdan bir bölümü hızla kâğıdı çekecek, bir bölümü ağırca çekecek ve her seferi kalem yere düşecektir. Her işin bir püf noktası vardır. Haydi, kâğıdın ucunu sol elinizle tutar ve sağ elinizin işaret parmağı ile kâğıt bandının tam ortasına kuvvetli ve sert bir vuruş yaparsanız, kalem düşmeyecektir.

Bilmeceler

Dağı var, taşı yok;
Köyü var, damı yok;
Irmağı var, suyu yok.

(HARİTA)

HÜSEYİN OVAYOLU/
Gaziantep

Zem zemli çiçek
Zem boylu çiçek
Kayseri'ye kadı olmuş
Dosdoğru çiçek.

(DİDİM)

HALCAN ÇİMEN/Malatya

İKİ İSKOÇYALI

İki İskoçyalı bir kayıkla bir nehirde gidiyordu. İskoçyalının biri öteki İskoçyalının oğlunun babasıydı. Acaba ikinci İskoçyalı birincinin nesi oluyordu?

(KARISI)

MEHMET KARATOSUN/
Erzin-Hatay

Karşıdan baktım ağrı,
Yanına gittim bağrı.

(ÇEŞME)

RECEP KOZBİLİR/
Münih-Batı Almanya

SİZİN SAYFANIZ

ALIŞMIŞIM

Alışmışım, kalemi elime alıp
Yazmaya; çizmeye
Alışmışım doğayı sevmeye
Renk renk çiçek ve kuşları
Sevip okşamaya
Alışmışım, sevgiye, dostluğa
Alışmışım, barış ve sessizlik içinde
yaşamaya
Mutlu olmaya.

KAZIM ÖZŞERİK/
Pazarcık-Kahramanmaraş

ÇAĞRI

Bak bir bebek,
Sarı saçlı,
Mavi gözlü
İçi huzur dolu
Bir bebek
Senin sevgine muhtaç
Yemeye, içmeye, uyumaya
Muhtaç
Haydi sev onu
Al kucağına
Bak gülümsüyor
Sen de ona gül
İşte oldu!
Kardeşlik bağı kuruldu
Ne mutlu bir duygu
Her çocuk
Bu duygu ile
Dolmalı.

MELTEM KARAKOÇ/
Şarköy-Tekirdağ

AY DEDE

Dedelerin dedesi,
Güzellerin güzeli,
O'na gitsem ben keşke,
Güzel dede, Ay Dede.

Ay, Dünya'nın uydusudur,
Ay, Dünya'nın komşusudur,
Çevresinde tur atan
O'nun iyi komşusudur.

Gün batıyor,
Güneş batıyor,
Gece karanlığı çökünce,
Ay Dede ortaya çıkıyor.

O'nu görüyorum her gece,
Işık saçıyor her yere,
O'nu birden görünce
Güzelliği gözlerimi kamaştırıyor
birdenbire.

ŞENAY ERCİYAS/
Bakırköy-İstanbul

Fıkralar

ŞEREF İÇİN

Prusyalı General, Napolyon'a:

- Biz, dedi, şeref için dövüşüyoruz. Siz ise para için dövüşüyorsunuz.

Napolyon güldü:

- Herkes, neyi eksikse, onun için dövüşür, dedi.

EROL USLU/İnegöl-Bursa

KURTULACAK MI?

Ameliyat olmak üzere hazırlanan hasta, doktora sordu:

- Acaba ameliyattan sağ çıkar mıyım?

Doktor:

- Vallahi kardeşim, bu elli yedinci ameliyatım. Bu defa kafaya koydum; ne yapıp yapıp başaracağım.

FİKRET TOSUN/Bursa

FIRSAT BULAMAMIŞ

Ahmet, yeni pantolonu çamur içinde, eve geldi. Annesi, pantolonu yıkayıp temizledikten sonra, sordu:

- Ahmet, nasıl düştün böyle yavrum?

Ahmet cevap verdi:

- Anneciğim, ayağım kaydı, fakat pantolonumu çıkarmaya fırsat bulamadım.

TAHİR KOLAĞASI/Aydın

DİŞ MACUNU

İlkokul birinci sınıftaki afacan öğrenci tam ikinci dersin yarısında girdi sınıfa. Öğretmen öfkeyle sordu:

- Yine nerede kaldın bakayım?

- Evden zamanında çıktım öğretmenim, dedi çocuk. Ama yolda gelirken dolu bir tüp dişmacununa bastım da...

- Eee, ne var bunda? Dişmacununa basmakla ne olurmuş?

- Basmak bir şey değil, öğretmenim. Ama macunu yeniden içeriye tıkmak çok zor oldu.

HARİKA NUR BİNZAT/
Yenibosna-İstanbul

ÇAĞDIŞI

Damda iki kedi karşılaştı. Birincisi:

- Miyav miyav, dedi.

- Hav hav, diye karşılık verdi öteki...

- Bu da ne demek?

- Amma da çağdışı hayvansın.. Hiç değilse bir yabancı dil bilmeyen kaldı mı günümüzde?

AHMET DEĞER/
Bozdoğan-Aydın

EN İYİ BİLEN

Kemal eve gelmiş:

Annesi:

- Kemal, sınıfımızın en çalışkanı kimdir? diye sormuş.

Kemal:

- Bilmem ki! demiş.

Annesi üstelemiş:

- E, dersleri en iyi bilen kim?

Kemal:

- Bildim, bildim: Öğretmenimiz! demiş.

GÜLİSTAN TURHAN/Niğde

HARMAN YERİ

ASUMAN GÖKKOYUN/Ankara

MANZARA — EMEL YALTIRIK/Marmaris-Muğla

MEKTUP ARKADAŞI

Genel Konularda

GÜLİSTAN TURHAN (14)
Aşağı Kayabaşı Mah.
Kadıoğlu Sok. Mustafa
Bakkal Eliyle
NİĞDE

ŞEHRİ ÇEVRİM (14)
Cumhuriyet Mah.
Merzifon Cad. 83/A
Osmancık—ÇORUM

SIDIKA ÇEVRİM (15)
Cumhuriyet Mah.
Lise Cad. 60
Osmancık-ÇORUM

MÜMTAZ ÇELİK (15)
Gözlü Devlet Üretme
Çiftliği No: 57
Sarayönü-KONYA

BEKİR AKGÜN (15)
Belediye Hizmet Binası
Avukat Bürosu
Kat. 2 No. 1
Sarayönü-KONYA

MURAT ÖZENİŞ (12)
Atatürk Mah.
Murat Bey Sok. 26
Bergama-İZMİR

MERAL BOSTANCI (12)
Ordu Cad. Kumru Sok.
No. 21 Kat. 4
G.Osmanpaşa-İSTANBUL

MÜNEVVER ÖZTÜRK (9)
Şeker Mah. Kardeş Sok.
No. 15
Adapazarı-SAKARYA

NURAY ÖZTÜRK (13)
Özel Sakarya Lisesi,
3-B - 320
Adapazarı-SAKARYA

SÜLEYMAN YÜCE (13)
Altınova Cad. 20. Sok.
No. 21
Ayvalık-BALIKESİR

VELİ AK (15)
Elvanlı Lisesi, 3-A Sınıfı
Erdemli-MERSİN

FATOŞ AKPINAROĞLU (13)
Endaze Sok. Gamze Apt.
No. 1 Daire. 1
Yeşilköy-İSTANBUL

SÜLEYMAN USLU (15)
Kircheimer Str. 102
6718 Grünstadt.
BATI ALMANYA

ECE TAŞATMANLAR (10)
119/1. Sok. No. 7 Daire 6
İnönü Cad.
İZMİR

SEMRA CANSEVER (13)
Cennet Mah. Hürriyet Cad.
Deniz Sok. No. 7
K.Çekmece-İSTANBUL

EROL DURAK (16)
Bahçe Mah. 247. Sok.
No. 33
MERSİN

AHMET SARIKAYE (17)
5325 Sok. No. 2
Yeşildere-İZMİR

SEZAİ ZEYTİN (15)
İncedayı Mah. Okullar
Cad. Çakıcı Apt. No. 3/3
SİNOP

BÜLENT TAYFUN (10)
SERPİL TAYFUN (11)
5. Cad. Neşe Apt. 15/11
Bahçelievler-ANKARA

Kartpostal Konusunda

GÜLCAN BAŞARAN (14)
Prinssegade 80
7000 Fredericia
DANİMARKA

SERPİL HENDEM (14)
Prinssegade 62
7000 Fredericia
DANİMARKA

Pul ve Kartpostal Konusunda

SEVİL HENDEM (12)
Prinssegade 62
7000 Fredericia
DANİMARKA

Pul, Kartpostal ve Para Konularında

SALİH KARAOĞLU (15)
Atıcılar Mah. Erikli Sok.
No. 35
BURSA

İngilizce Yazışma

E. SÜLEYMAN DİLSİZ
Şehitler Mah. R.Saydam
Sok. Gün Apt. Daire 2/6
Banaz-UŞAK

YANITLAR

GENEL YETENEK TESTLERİ

YANIT ANAHTARI
1/B, 2/D, 3/B, 4/C, 5/A, 6/B, 7/C, 8/B, 9/C, 10/B, 11/C, 12/B, 13/D, 14/A, 15/A, 16/A, 17/D, 18/C, 19/C, 20/A, 21/D, 22/B, 23/A.

DENEKTAŞI

1. 14. yüzyıl, 2. Bumerang, 3. Hortum, 4. İbn-i Sina, 5. Çobanaldatan, 6. Jupiter, 7. Basel-İsviçre, 8. Börkenek, 9. Jack London, 10. Cemal Nadir Güler, 11. Kuvayı Milliye.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1- Samyeli, , ad, 2- İsa, kamara, 3- ninni, alay, 4- dana, oba, 5- adam, Km, an, 6- Po, arama, 7- lizol, dik, 8- kul, malak, 9- ana, inat, 10- kene, arazi.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1- Sincap, kok, 2- asi, dolu, 3- manda, ilan, 4- namaz, ne, 5- ekin, Roma, 6- la, akala, 7- ima, mm, lir, 8- alo, Adana, 9- araba, ikaz, 10- dayanak, ti.

RESİMDE NE VAR?

Söylediğimiz gibi, kareleri bir kurşun kalemle karalarsanız ortaya bir şato resmi çıkacaktır. Kuşkusuz siz de bunu buldunuz değil mi?

TAVŞAN KARDEŞ

Toplayacağı çiçeklerin tümünün 6 taçyapraklı olmasını isteyen tavşan kardeşin hazırlayacağı bukette 31 tane çiçek olacak değil mi?

YUNUS BALIĞI VE TOP

Sizlerin de en az yunus balığı kadar akıllı olduğunuzu biliyoruz, hatta ondan çok daha fazla. Kuşkusuz 4 No.lu yolu izlemekle topa gidilebileceğini bulduğunuz değil mi?

BİRAZ DA OYUN

Kalemi devirmeden kâğıdı çekebildiğinize eminiz.

Lig Başlıyor

Nurhan AYDIN

Her ülkede lig maçlarının bir başka heyecanı vardır. Futbolseverler, bu heyecanı bir başkası ile kolay kolay değişmezler. Ülkemizi de 26 yıldan beri saran Türkiye ligi havası, büyük küçük herkesin tutkusu oldu. Ve 27. Türkiye ligi başladı.

Türkiye 1. Ligi'nin bu mevsim ikisi eski, biri yeni üç konuğu var. Altay ve Eskişehirspor yıllar yılı büyük takımlarımızın korkulu rüyaları olmuş, geçtiğimiz yıllarda Türkiye 1. Ligi'ne veda etmiş ve mücadelelerini İkinci Lig'de sürdürmüşlerdi. Siyah-Beyazlılar ve Kırmızı-Siyahlılar, bu yıl gruplarında şampiyon olarak Birinci Lig'e yükseldiler. Malatyaspor ise Türkiye 1. Ligi'nde ilk kez yer alıyor. Geçen yıl değil Türkiye, Avrupa liglerinin bile tek yenilmeyen takımı ünvanını elde eden Sarı-Kırmızılılar, bu yıl geldikleri yeni ligde aynı başarıyı gösterebilecekler mi?

26 yılda Fenerbahçe'nin 10, Galatasaray ve Trabzon'un 6, Beşiktaş'ın da 4 kez şampiyon oldukları Türkiye 1. Ligi'nde yine bu dört takım büyük iddia taşıyor. Transfer ayında kadrolarının aksayan yanlarını diğer kulüplerden aldıkları futbolcular ile kapatmaya çalışan takımlardan bakalım 34 haftalık maraton sonunda hangisi mutlu sona erişecek?

Trabzonspor, Türkiye 1. Ligi şampiyonluğunu ilk kez İstanbul dışına taşıyan ve 10 yıldır yer aldığı Türkiye 1. Ligi'nde 6 kez şampiyon olan takım.

Fenerbahçe'nin 26 yıl içinde 10 şampiyonluğu var. Galatasaray ve Trabzonspor üst üste üç yıl şampiyon olan iki kulübümüz. Ancak Sarı-Kırmızılıların 1973 yılından beri hiç şampiyonlukları yok. 14 yıllık bir aradan sonra 1981-1982 yılında şampiyonluk ile kucaklaşan Beşiktaş, bu yıl Fenerbahçe'den transfer ettiği antrenör Stankoviç ve genç oyuncularına güveniyor.

Tabii ligde şampiyonluğun yanısıra bir de düşmeme mücadelesi olacak.

Bu yıl Türkiye 1. Ligi'nde mücadele edecek takımlarımızı bir kez daha hatırlayalım.

Altay, Ankaragücü, Antalyaspor, Beşiktaş, Boluspor, Bursaspor, Denizlispor, Fenerbahçe, Galatasaray, Gençlerbirliği, Malatyaspor, Sarıyer, Orduspor, Trabzonspor, Zonguldakspor.

1983-84 Türkiye 1. Ligi Şampiyonu Trabzonspor.

Fenerbahçe, 1959'dan bu yana Türkiye 1. Ligi Şampiyonluğunu 10 defa kazandı.

Türkiye 1. Ligi Şampiyonları

1959	: Fenerbahçe
1959-60	: Beşiktaş
1960-61	: Fenerbahçe
1961-62	: Galatasaray
1962-63	: Galatasaray
1963-64	: Fenerbahçe
1964-65	: Fenerbahçe
1965-66	: Beşiktaş
1966-67	: Beşiktaş
1067-68	: Fenerbahçe
1968-69	: Galatasaray
1969-70	: Fenerbahçe
1970-71	: Galatasaray
1971-72	: Galatasaray
1972-73	: Galatasaray
1973-74	: Fenerbahçe
1974-75	: Fenerbahçe
1975-76	: Trabzonspor
1976-77	: Trabzonspor
1977-78	: Fenerbahçe
1978-79	: Trabzonspor
1979-80	: Trabzonspor
1980-81	: Trabzonspor
1981-82	: Beşiktaş
1982-83	: Fenerbahçe
1983-84	: Trabzonspor

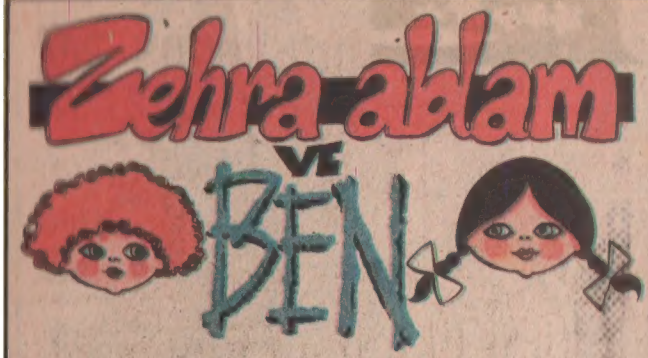

BEN DAHA AKILLIYIM

Yazan: Hâle KUNTAY

Aslında Zehra ablam benden çok daha akıllı. Ama ben erkeğim ve ondan daha akıllı olmak istiyorum. Zehra ablam benim ablam, yani benden biraz büyük. Annem, ya da babam kadar büyük değil ama büyük işte. Bu nedenle de çok şeyler biliyor; benim bilmediklerimi o biliyor.

Ama aklıma koymuştum, bilmediklerini öğrenip ona soracak ve böylece daha akıllı olduğumu kanıtlayacaktım. Sonra ben eskisi kadar bilgisiz değilim artık. Ben okula başladım, her gün çok şeyler öğreniyorum.

O gün okul dönüşü sormaya kararlıydım.

Zehra ablam benden az sonra geldi. Ben ellerimi yıkamış, masa başına oturmuştum derslerimi yapmak için. Aslında her gün annem nedense avaz avaz bağırırdı:

-"Ellerini yıka! Dersini çalış!" filan diye ama o gün kimsenin bağırmasına gerek kalmadan ellerimi yıkamış, derse oturmuştum.

-"Ne haber ufaklık?" diye Zehra ablam odaya daldı, çantasını fırlattı ve çıktı.

Kapıdan gözetledim, baktım mutfakta annemle çene çalıyor.

Mutfağa gittim, kapıya dayandım.

-"Ne var Fehmi?" diye annem sordu.

-"Size birşey sormak istiyorum," dedim.

-"Ne soracaksın?" diye Zehra ablam aksilendi.

-'Kırlangıçlar neden kışları sıcak ülkelere uçarlar?" diye sordum.

-"Neden?"

-"Onca yolu yaya gidemedikleri için! Hahaha!"

Zehra ablam öfkeyle bana bakıyordu. Kızmıştı.

İkinci sorumu patlattım.

-"Bana Afrika'da yaşayan on tane çok tehlikeli hayvan söyler misin?"

-"On hayvan mı? Afrika'da mı? Çok tehlikeli hayvan öyle mi? O kadar çok tehlikeli hayvan var ki... Ne bileyim... Peki sen say bakalım on tane tehlikeli hayvan."

-"On tane hayvan mı saymamı istiyorsun?" diye gülerek sordum.

-"Evet," dedi kızgın bir sesle Zehra ablam.

-"5 aslan, 5 de su aygırı," dedim. Ondan sonra da bastım kahkahayı.

Bu kez annem sinirlendi.

-"Senin başka işin yok mu? Nerden çıkardın bu aptal soruları? Bunu mu öğretiyorlar sizlere okulda? On hayvan say denilince, on çeşit hayvan sıralanır. Beş aslan, beş su aygırı yanıt mı yani?"

-"Dur anne, kızma, şimdi benim bir sorum var Fehmi'ye," dedi Zehra ablam. "Şimdi sen düşün ve yanıtını ver: Afrika'da yaşayan bir timsah en iyi şekilde nerede öğrenir yüzmesini?"

-"Timsah mı?" diye sordum.

-"Evet, Afrika'da yaşayan bir timsah" dedi Zehra ablam.

Düşünmeye başladım.

-"En iyi nerde... en iyi nerde...?"

-"Haydi, bekliyorum yanıtını," diye gülümsüyordu Zehra ablam.

-"Aman, bilemeyeceğim," dedim öfkeyle. "Sen söyle, en iyi şekilde nerde öğrenir peki?"

-"Suda," dedi Zehra ablam ve bastı kahkahayı.

ELİF

melike SÖNMEZ
İsmail GÜLGEÇ

BU YAZ HER ZAMANKİ GİBİ HERKES TATİL DERDİNE DÜŞTÜ.

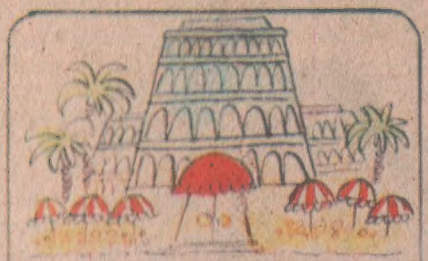

ANNEM TATİLİNİ LÜKS BİR OTELDE GEÇİRMEK İSTEDİ.

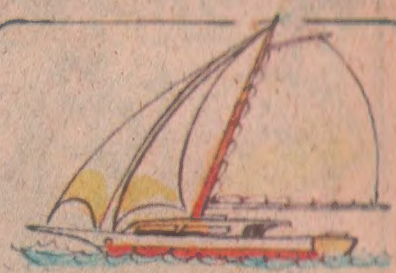

BABAMSA BİR YELKENLİYLE DENİZE AÇILMAK İSTEDİ.

BÜYÜK ANNEM KAPLICALARA GİTMEK İSTEDİ...

DEDEM İSE KÖYÜNÜ ÖZLEMİŞ...

BANA GELİNCE NERESİ OLSA RAZIYDIM.. HEPSİ BİRBİRİNDEN GÜZEL.

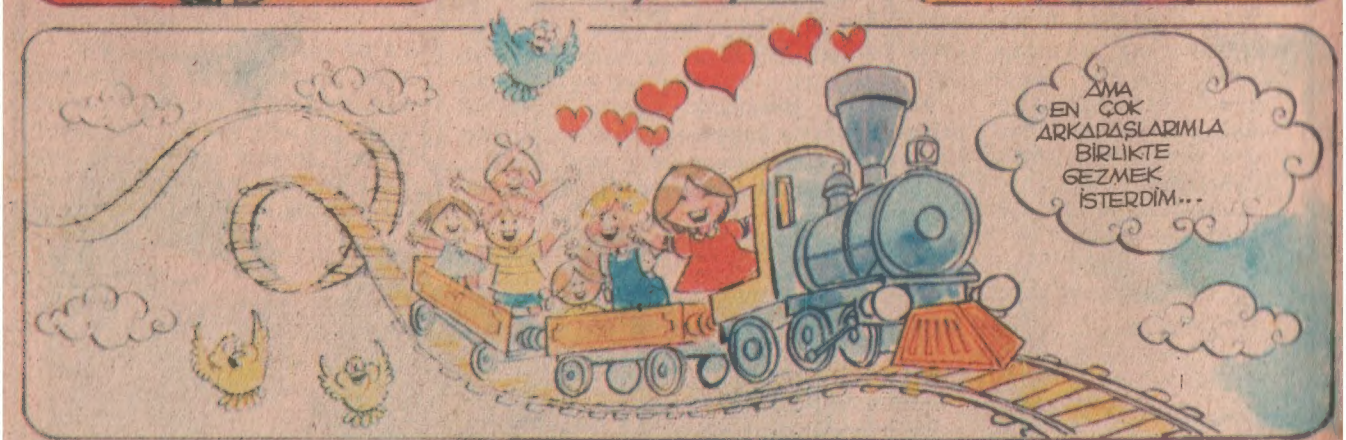

AMA EN ÇOK ARKADAŞLARIMLA BİRLİKTE GEZMEK İSTERDİM...

AMA İNSAN UMDUĞU DEĞİL, BULDUĞU TATİLİ YAPIYOR.